

PHONG-HOA'

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

TÒA SOẠN: N° 25 BOULEVARD HENRI D'ORLÉANS
TRỊ SỰ: 1 BOULEVARD CARNOT - HÀ NỘI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN XUÂN MAI

OPPO LEGAL
INVOCHÉE
N° A. 886

DIRECTEUR:

NGUYỄN TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO BỘNG TƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3.000 4.000
6 tháng 1.800 2.000
3 tháng 6.900 1.200

ADMINISTRATEUR GÉRANT
PHAM-HUU-NINH7
xem

GIẤY ĐỜI

'Người nước ta, nhất là bọn có dự phần ngón-luận, rất hăng hái lên mỗi giấy đời. Kè dạo mạo thi viện nào kinh Thi, kinh Lễ, nào luận-ngữ Mạnh-tử. Kè nghịch khắc thi bắn ném quay lại cái lối giấy bông roi vọt khi xưa.

Kè tự sưng là theo phái bão-thả thi nhai di nhai lại mãi mắng cái thuyết cũ rich về gia đình và quốc gia. Kè tự nhận là theo phái tân-liên thi kêu gào than thở mà giảng cho ta nghe những chửi tú do, giãi-phóng, hợp quần.

Những lời giấy của bọn họ đều đúng cả, mà nếu có người nghe thì có lẽ

đều có ích lợi cho nhân quan, xã hội. Song khôn nỗi, không ai để vào tai, vì lời bẩn của họ hoặc lù đù tè ngắt, hoặc bông lồng lộn sòn, chưa nghe đã buồn ngứa rữa.

Một ông giáo muôn bài minh giảng có bồ-ich cho học trò thi cần nhất là được học trò phải lắng tai nghe. Mà muôn được thế thi tất bài giảng của mình phải vui. Trong một lớp học có vẻ hoạt động, học trò vẫn lần tới hơn là trong một lớp mà học trò im lặng sợ hãi làm bộ như lắng tai nghe lời nghiêm khắc của ông thầy.

Chúng tôi chả dám vì tờ báo Phong-Hoa như cái lớp hoạt động kia. Và báo Phong-hoa chẳng muốn giận ai. Song

chúng tôi chỉ ao ước rằng trong những lời vui cười đăng trên 16 trang này, đọc giả tu tim lấy những điều có thể gọi là cẩn thận.

Chúng tôi cho rằng những điều cần thiết đến đâu, ích-lợi đến đâu, mà thiếu phần vui thì cũng khó lòng được công chúng hoan nghênh. Công chúng đã không hoan nghênh, thi còn mong gì dem ra mà giận ai nữa. Vậy chúng tôi coi báo chí chỉ như một vở hài-kịch: công chúng đọc mà cười, thích, rồi tùy ý muốn cho là trong đó có ngu mới bài học thi cảng hay.

Sự giáo-dục xưa nay vẫn song song đi theo trên hai con đường. Một đường muốn đưa ta tới một lý-tưởng toàn mỹ

toàn mỹ theo như ý tưởng một số người mà ta tôn là thánh-nhân. Một đường chỉ đưa ta đi ngoặt nghèo vòng quanh trong nhân loại, để ta được trực tiếp với những điều hay, điều giờ của loài người, rồi đem tri thức ra nhận lấy cái hay mà bắt trước, cái giờ mà tránh xa.

Chúng tôi chỉ đưa độc giả đi trên con đường thứ hai, tuy lúc gấp điều giờ cũng có làm nhách mép cười nu, cũng là vui móm bón qua với anh em mà thôi, chứ giặc thi thực không, mà cũng không muỗn

TÚ LINH

Phong - Hoa tuần báo
Kỳ sau sẽ ra số đặc biệt
về các ông Nghị viên Dân biểu

Các nhà văn sĩ ta cầm thu

Tôi đã nói trường Cảnh-nông không được hoan nghênh bằng các ban khác trong Cao-dâng Nisi cho dù thi không có một ai vì yêu mến nghề nông mà xin vào học ban đó. Họ cũng như tôi, vào học đây là sự cung bắt đì.

Một người đỗ bằng Thành-chung muốn vào Cao-dâng thi tự thay minh có lâm biệt tài : vào ban luật, ban Sư-pham, ban Luc-lô hay ban Thủ-y di nữa cũng thế thôi. Trong sự trọn lựa ấy, chỉ có ba điều : một là danh giá, hai là cao lương, ba là học được nhàn. Còn ngoài ra không cần phải biết xem ban nào hợp với sở thích của mình.

Kết danh giá thi còn ban nào hơn ban luật nữa. Chẳng thể mà ai ai cũng muốn vào đây học. Tôi phải vào cái trường cây sầu cuồn bẩm này vẫn lấy làm ân-bản lắm. Cứ mỗi lần trông thấy một ông sinh viên trường luật, tôi lại nuốt túi ngậm sâu mà thương cho mình sấu sò.

Các ông bên trường thuốc (ban luật, Sư-pham, Thủ-y) cùng học một nơi, hình cũng biết như thế, nên trường cảnh-nông có nhiều ông không biết đến, mà có biết đến thì đối với chúng tôi họ cũng lãnh đậm thờ o lâm. Cứ mỗi lần sang học bên ấy, các ông trông thấy thường bảo nhau :

— Kia bọn em cầm họ đã đến.

Rồi họ lảng dẩn, như không muốn cùng nói truyện. Có một lần tôi nghe nói cháo một cô nữ-sinh - viên ban Sư-pham, hẳn có chè là quê mùa nên cô quay mặt không trả lời.

Cung là Cao-dâng cả, mà đối với nhau như thế, thi các bà ở ngoài nhất là các bà có con gái quý kén chồng - đối với cảnh nông chúng tôi, chắc họ coi chỉ bằng nứa con mít. Mà cũng vì tất đã được như thế.

— Tôi lại nhớ chuyện ánh Văn mà thương bài. Anh học năm thứ ba, sắp

Một việc cải cách lớn

phái nữ-lưu tại
kinh thành Huế

Khắp Ba-kỳ, lâu nay việc gì cũng theo lão thời mà cải cách, nhất là phái nữ lưu tại kinh thành Huế, độ này lại càng trang điểm giết, nên ngày nào nỗi giày dép Huế cũng nhận được hàng mấy chục hộp nữ trang hoa tai đầm và vòng hột kiêu mới ở nhà Đồ Chân-Hưng Hanoi gửi về. Có lẽ những bức nữ-lưu khue các cổ trang diêm dề ngấp nghé chẳng ?....

Sách bán giúp Hội Dục Anh 40

— sách có nhiều bài hay.

— Xin giới thiệu cùng đọc-giả

Phổ-thông Văn-xã mới xuất bản Neon-hát lú-thi-lát sách dày 52 trang cờ lona bằng nứa cuồn Phu-nǚ, bài vò lựa chọn của ba người viết, cách sắp đặt theo lối mỹ-thuật, có nhiều tranh vẽ diêm trang Giả định 6p25.

Tiền bìa sách này có trích 40 giúp hội Dục-Anh.

Ai muốn biết nội-dung và giá trị của sách hãy bìa in hoa định cỡ 0,25 giờ mua. Thơ gởi : Phổ-thông Văn-xã đường Hjm-sô & G. Djab. (Có mục ghi các sách gởi kèm theo sẽ mua)

MỘT NĂM Ở CAO ĐÂNG

(Tiếp theo kỳ trước)

Bài của Việt-sinh

sửa ra thi làm ông tham cảnh nông, lương tháng chẳng gì cũng vẫn trảm thich rằng minh là sinh viên Cao-dâng đại học đường, vẫn tự cao, tự đại rằng khắp cả tam kỳ chỉ có những người giỏi ngang minh và kém minh mà thôi. Đì đâu đâu, tôi bao giờ cũng sẵn lòng cho mọi người biết minh là học trò Cao-dâng và chỉ để họ biết có thể tham xem ra hè; giờ đổi với cái tên Cao-

Đi-đi

giỏi quan, thi đe cũng phải làm quan hay sẽ làm quan mới được. Cả con gái bà tuy trước đã cùng anh Văn nặng lời tbé ước, nhưng không vì mẹ sai lời mà có buồn, khiến anh Văn mỗi lần nhớ đến người yêu vẫn lấy làm uất ức.

Tôi vẫn biết như thế, nên thường cùng anh em au ủi là nhau: "Ở ngoài họ có hiểu đầu cái ích lợi vô cùng của sự học cảnh nông. Ta cứ cầy, ta cứ quốc, cứ định luồng trồng khoai, cứ canh chì đến cái danh giá hào-huyền!..."

Nhưng có một sự lạ : tuy tôi vẫn thèm minh là học trò trường Cảnh-nông, sau ra chỉ đến ông tham cầm là

đảng vẫn ra ý mẫn mà lầm, nếu họ không rõ là cao-dâng gi ; cũng nhiều người họ tưởng làm rằng cao-dâng chỉ có một, và dù là học trò cao-dâng thi ai cũng như nhau cả, cho nên lầm khi họ áu-yếm chúng tôi một cách lá, không riêng gì anh em hanh khác mới được cái hân hạnh ấy.

Tôi còn nhớ một buổi chưa nghỉ học, tôi đứng chơi ngoài công trường nhìn các cô thiếu nữ qua lại, hóng có hai người lính cơ ở đâu đi lại, ngờ ngác hồi lâu, đến gần vải tôi rất cung kính rồi cúi đầu hỏi :

— Bầm quan, đây có phải là cao-dâng không à?

Tuyệt hết Bệnh lâu. Giang

Các ngày sau khi khỏi chứng bệnh tinh. Dị độc còn lại. Nước tiểu khi trong khai vàng. Tiêu vào cái chỗ trống thấy lão vẫn đặc, như dầu sợi chà giày giày như mủi, gọi dầu thường uớt dinh, linh thoảng ra đời ti mủi. Hoặc sáng khi ngủ giày. Trước khi tiểu tiện nỗi thấy một chất trắng trắng như sữa đặc, ăn của độc hoặc làm việc gì quá do bệnh lại phục phát, mà có người xưng là thường thường thấy đau mỏi như thế đều là nọc lâu chưa di tuyệt hẳn, di độc còn lại nên thường phát như vậy. Muốn trừ hết bệnh cần thi là dùng ngày thứ thuốc kiên thời tuyệt lâu (thuốc triệt nọc) giá 1p.50 một hộp. Nhé 2,3 hộp bằng 4,5 hộp là khỏi dứt. Vì thuốc ấy đã nhiều người dùng qua, nên để biết lish nghiệm của thuốc kiên thời.

Còn người đang thời kỳ phát hành, di dài ít một, cường dương t dau, nổi bạch, ra máu ra mủ ; đó là thời kỳ bệnh đang phát. Như thế dùng ngày thứ thuốc chữa bệnh (Thuốc chữa đang thời kỳ phát) giá 0p.50 một hộp nhẹ 4,5 hộp nặng 6,7 hộp là khỏi ngay.

Mà người bệnh phát ra thi thấy hắt sét nồi bạch qui đầu lỗ loét minh mây mẫn lịt mệt mỏi xuong daio thanh thoảng thay hắt giật giật. Như thế dùng ngày 4,5 thuốc Giang giá 0p.70 1 lọ là khỏi ngay.

Những thuốc đã kê ra đây đều không công phạt không hại sinh, giúp Biên đã nhiều người uống khỏi, và đã nhận được nhiều giấy chứng chỉ của các người uống khỏi gửi về cám ơn. Đáng phê đáng cãi giấy chứng chỉ cũng lên các người cầm cao để các đúc giả biết. Nhưng vì bệnh này là bệnh kín. Vậy xin miễn đăng.

Binh-Hưng 89 Pavillons (phố Mă-Mây) Hanoi
giáy nói 548

Tôi lên giọng :

— Các anh hỏi gì ?

— Bầm quan chúng con sai lên đón quan tham Vinh về để khao vọng a.

Vừa nói đến đấy, thi anh Vinh ở trong trường ra, trông thấy hai người lính đang cùng tôi nói truyện, anh với vang chạy lại vừa xoa tay vừa quát Đì, đi về ngay ! về thưa với quan rằng tôi mệt không về được nhé !

Hai người lính toàn nி thi anh với gạt đi rồi lững thững trở vào, mặt có vẻ buồn rầu, rồi hỏi ra moi rõ ràng cha anh làm tri huyện, vi biết anh đương thi ra nên ruồi trâu, mõ bò mời hàng huyện đến để ăn mừng ông tham mới. Sai hai người lính lên mời, tưởng chắc rằng anh Vinh thế nào cũng dỗ : náo có người đâu anh lại trượt, đang buồn mà trông thấy người nhà lên đón, nghĩ đến cả huyện đang nóng ruột đợi chờ mình thì ai chả tức.

Muốn giữ lấy giá trị và muốn gây cảm tình với các cô thiếu nữ, tôi nghiệm rằng học trò cao-dâng cứ chỉ ăn nói bao giờ cũng ra vẻ đứng đắn, người nhởn nhãm.

Đi ra ngoài, lúc nào cũng nghiêm nghị, không cười không nói mấy khi lúc nào cũng đầm đẵm như theo đuổi một ý tưởng gì cao siêu, người tràn không ai hiểu được. Nếu có gặp một cô con gái, các ông có thường đến thi cũng chỉ thường cho cái nu cười, cái liếc mắt «người nhởn» mà thôi.

Tinh tài hay dưa, hay bòng lon, quần áo thường không chải chuốt, nên anh em vẫn khinh là trẻ con, không mấy khi cùng di chơi với nhau. Khi nào tôi khàn khoản mời di dự tiệc, họ chẳng mới có một vài anh em chiếu cố đến. Nhưng từ khi tôi biết trong câu truyện làm ra dáng chẳng cần ai, biết di hát, biết đánh bài (và nhất là biết thua) thi xem ra anh em đã cho tôi tạm là một người nhởn. (còn nữa)

TAN THANH
HÀNG
DÙNG, CHỮA
VÀ BÁN
145

KIỂU MỚI. GIANG ĐẸP
Giá 50'

Ông Nguyễn-Khắc-Hiếu dạy văn chương

Ông giáo Hiếu - Các ngài muốn hỏi tôi cách làm thơ ru? Khó gì đâu : tủa nhập thi xuất !

..TỪ NHỚ ĐẾN NHỚN..

Ông Vinh khen ông Quỳnh

Ông Phạm-Quỳnh, một nhà văn-sĩ, được vời vào Hué làm Thượng-thư. Một cái danh dự cho làng báo, một mối hi vọng cho các nhà văn-sĩ.

Tuy vậy, ai cũng biết rồi ông có ngày nay, vì phàm viết văn được, làm quan cũng được, mà làm gì cũng được.

Ông Nguyễn-vão - Vinh cũng hiểu thấu cái cái nghĩa ấy, nên trong báo « Annam mới », ông mừng ông Quỳnh, khen ông Quỳnh (khen vây mà thôi, chứ thật ra ông chỉ khen có ông). Ông lại khéo dì tìm hộ ông Quỳnh xem ông Quỳnh « được dát » ở ngôi mộ nào mà « phát » chóng đến thế.

Ông Vinh có muốn về cất lại ngôi mộ nhà, cái đó cũng tùy ý ông. Ông Quỳnh làm báo, ông cũng làm báo, ông Quỳnh làm được « Thượng-thư không cặp » ông bà lại không làm được « Thượng-thư không cặp ».

Hơn kém nhau chẳng qua ở hòn đất. Hành khách với xe lửa

Sở xe lửa sống về hành khách hạng tư, nên coi họ như con nuông, ăn cǎn đến họ một cách lè.

Sợ đường xa, họ buồn, nên nhét bý cho đầy toa, để họ được tha hồ nói truyện cho voi. Họ nóng bức chì đầy cái cửa sổ không lồ là được gió mát... chì phiền vật chút là mưa to, gió lớn nước rỉ vào đầy toa, người ướt như chuột lột, nhưng ở nước ta đã mấy khi mưa gió, chịu khó một lúc cũng được.

Nhưng khi mưa phun gió bắc, giờ có lạnh thật, hành khách có rét muối toàn, xong đã được ngồi xem phong cảnh, được hấp thụ lấy bụi than theo khói lửa mà đưa lại... mà cái mùi khói tàu, tuy có nhiều người ngồi phải rít đầu, sô mũi, nhưng cũng có nhiều người ngồi quen thành nghiện. Sở xe lửa ngồi cũng đã là chủ đáo lâm.

Có khi hành khách đã đông, còn sợ các bà nội chuyện chưa đủ vui, nên ta thường thấy xác lên toa năm sáu con lợn, tiếng kèn dã êm tai, mùi ngửi lại có một hương vị lạ.

Cựu sinh viên trường Cao-dâng Đồng-dương mừng nhà văn-sĩ Phạm-Quỳnh

Tối hôm chủ nhật vừa rồi, ai đi qua Bờ Hồ cũng khen cái vẻ lồng lẫy uy nghi của nhà hội Khai-Trí-Tiến-Đức. đèn đuốc sáng choang, ô-tô đậu dày đặc, hai cái đèn lồng treo trước cửa, náo cờ, náo quạt, náo lòng.

Đây là tiệc của mấy ông học-sinh viêc cũ trường Cao-học cũ đặt ra để tiễn chân ông thầy già các ông về nguồn gốc tiếng Việt-Nam.

Nửa là tiễn ông, nửa là mừng ông. Trong đám áo gấm, áo đoạn, lại thấy... cặp mồi son của cụ Bàng Kỷ.

Đến khi chén rượu đã tàn, cảm tình các ngài lai láng như bọt rượu sâm-

banh, ông Hải, tri-buyện Hoàn-long, nở một nụ cười đẹp như vụ cười tan lang, dù óc đứng già, cất giọng run run đọc một bài diễn-văn như còn ở trường Cao-Học, ông đọc một bài về Kinh-Thi, Kinh-Thư...

Ông Quỳnh, mặt đỏ hồng, ví rượu hay ví cẩm, không rõ, đáp lại, khiêm-tốn nói rằng công trình ông già xưa cốt là để gợi hứng các ngài học trò về quê-căn, nay các ngài nhớ đến ông, ông cũng không quên cái tình tinh của các ngài.

Lúc đó, các ngài đều như quên bằng măt mày, cò đào tay cầm chén rượu, măt liếc giao cau.., cho mãi đến khi tiệc tan, khách về, các ngài mới chợt nhớ ra các ngài không phải là không biế thường thức cái đẹp nó man mác chung quanh mình.

bản ngang..

Ai cũng biết, người mình rực rỡ tiến chậm nhất hoàn-cầu. Có người khôi hài bảo tại tây đèn Sénégalais tiến còn nhanh hơn. Nhanh hơn vì họ không có lịch sử. Còn mình dưa vào văn minh Tàu, khư khư giữ lấy, óm lấy, không nỡ rời, vì vậy hè thấp cái gi nó phải mãi dì thi kh'c surôt muốt... than thở văn minh Đông-Á trời thu, luân-thường đảo ngược. Cỏ lẽ cái đời ngày xưa là cái đời nhân nhã, sung-sướng, cái văn minh ngày trước là cái văn minh tối cao thương... nhưng mà dẫu sao đi nữa, nó đã mất đi tất không trở lại. Nên tin con đường mới là hơn. Thương hảo, tiếc huyền thực vô ích. Không những riêng mình nhớ tiếc, lùi muôn cho bọn hậu sinh cũng nhớ tiếc như mình. Đã không nàng đỡ, dù dắt cho họ, để họ hăng hái tiến lên, lại còn muốn kéo họ lại để họ cùng mình thân thở cho có bạn. Thành thử trong hai mươi năm nay sinh ra cuộc « giằng co » hiện giờ chưa kết liễu.

Không cần phải quay còi lại rồi sút sút khóc mây nhau, thương tiếc cảnh dời cũ, không thèm đề ý đến những cái hiện tượng sáu sa trước mắt.

Cõi nhất là phải biết rõ hiện tượng để liệu được tương lai. Hiện nay trong xã hội còn nhiều điều ta chưa lấy làm thỏa mãn, ta phải mưu cách hoàn cải, ta phải tiến.

tully

Nên chú ý

Ký sau sẽ ra một số đặc biệt
Về các ông nghị

Chim khôn đậu nón nhà quan

Quan Hán(viễn thị) - Quái con cò mình vừa bay qua đây đã biến đâu mất!

KHÉO TÌM NGƯỜI

Một nhà kĩ-nghệ, hàng é, cần một người đại-lý giỏi giang, cần mẫn, dè dặt hàng di bán các tỉnh, bèn đăng báo dè tìm người.

Hôm sau ngồi buồng giấy đợi.

Người gõ cửa.

— Cứ vào.

Một chàng trè-tuổi, ăn mặc chừng thach, tay cầm mă, giáng bộ nhút nhát, mặt rẽ, mặt đỏ như cỏ dâu mới về nhà thông, áp a, ấp úng, nói: thưa ngài xin lỗi ngài, tôi có đọc bài ngài đăng báo...

Nhà kĩ-nghệ, vội trả lời:

— Thầy bằng lòng vậy nhé, tôi đã nhận người làm rồi.

— Xin lỗi ngài, dù mươi mươi lăm hôm nữa tôi lại xin lại, họa may có được chẳng?

Xuôi một buổi sáng có đến hai chục người đến xin việc như vậy, mỗi lần ông chủ cũng trả lời một cách lè phép mà quả quyết: « tôi rất lấy làm tiếc, dã có người làm rồi ».

Nhà kĩ-nghệ sắp sửa đi về thì lại có người gõ cửa rồi một chặng ra giáng lanh lỷ, nhanh nhau lại gần bàn giấy:

— Thưa ngài, tôi đến thưa truyện với ngài về việc ngài dăng bài tìm người đại-lý.

Ông chủ vẫn diêm nhiên trả lời một câu lạnh lùng:

— Vô ích, có người làm rồi.

Không như mấy anh bạn nấy, anh chàng này cứ gan li, không ra giáng thất vọng, vẫn tươi cười đáp rằng:

— Nếu thế thì tôi vô duyên lật, nhưng tôi cũng xin ngài dè một phái đồng hồ, xem qua những giấy chứng chỉ của tôi đây, thời mới rõ tôi là một người được việc.

Vừa nói vừa rút giấy má trong ví ra dè trước mặt nhà kĩ-nghệ.

— Thị tôi đã bảo với thầy rằng chún ấy dã có người làm rồi, mà hiện trong hàng tôi không cần ai làm nữa.

Mấy lời gạt phắt ấy không đủ làm nản lòng anh xin việc dẫu bò.

(Xem cột tư)

gióng ruốc ngược

Kinh tế khủng khoảng phú

Ghế thay nạn kinh tế!

Ghế thay nạn kinh tế!

Ngay tên bồi từ đâu?

Hai sao đến tên?

Trong vạn quắc từ nhỏ đến to,

Khắp muôn dân cản lấn bê.

Cũng bẩn khoán vì tài chính lung-lay,

Đều nhăn-nhó bồi bẩn buôn tắc-bé.

Lâm ăn lủng củng, dưới con dân khôn

nỗi xoay xu,

Xuất nhập hụt hao, trên nhà nước khố

đường thu thuế.

Hang quan lại đang ăn tiệc rộng rãi,

cũng cắn răng vắng lệnh sút lương.

Bọn sinh viên vừa thi đỗ vinh vang,

dành bẩm bụng đóng vai vở nghệ

Sĩ đã buôn tách,

Nông cảng q-ăn lè!

Mừng năm hối cốc phong đăng,

Rải gấp lác thòng thương định tré.

Tiền hóm rồng lách, lây chí mă nộp,

thuế nộp suru.

Thóc xưa chúa chan, lo đè dắt mọc

mầm, mọc đê.

Bởi nông phu tiền thiếu gạo thừa.

Nên thương mại khách thưa, hàng é.

Buôn thua, bán lô, hiệu nhô lo vỡ nơ

đúng đúng.

Mượn quiết, vay lường, kè hòn thiết

kiện nhau chí chóe.

Nhà kĩ-nghệ hổng không chơi chầy,

đám bốt nhân công.

Bọn thợ thuyền việc ít nằm mèo, khó

tim sinh kế.

Việc tuu không săn, miêng vẫn phải ăn.

Gạo chẳng ai cho, hám không nhẽ trè.

Tung phai tinh liều,

Đói đám è trè.

Này nỗi trộm cướp, khó giữ cho yên

Võ tò án mày, cứu sao cho suề.

Kinh-lệ khủng, ái-tinh cung khủng,

to è chồng Phụ-nữ chồng mòng gào.

Sự nghiệp suông, loạn phụng phái

suông, hoan lầy vợ, nam nhí quang mai..

kết!

Cả đến sờm hoa đưa, liêu dòn, vùi

độ nào anh yến són sao,

Cũng trại phen phách mộc, dàn meo,

nay đã thấy lảng chơi vắng vẻ.

Nghĩ cung lo thay

Nguy khôn xiết kè.

Mới trong ít độ, từ dán đà tần tới rật

lùi.

Cứ thè nág lâu, nhán loại sê vân minh

tắc-lì.

Chết hưng kinh tế, hỏi ai nào đại

thánh ra tay.

Cứu vân tiền đồ, còn đợi có phúc tinh

giáng thế.

TÚ MÙ

Hỏi khách chán đời

Nghe nói anh xưa tinh chán đời,

Bồng-lai suýt nứa định qua chơi.

Bảy giờ mỗi tháng lương trăm bạc :

Uớm hỏi anh còn chán nứa thôi?

Hết chán đời

Tớ vốn khi xưa tinh chán đời.

Từ khi có việc dù ăn chơi,

Mới hay đời vẫn chưa nên chán.

Hiên-triết đời nay chỉ thè thôi.

Nghèo

Van lói chẳng bằng nghèo!

Không tiền, cục đũa điếu :

Họ hóng náo kè doi,

Bè bạn cóc ai theo.

Trò truyện nghè buồn rát :

Tình duyên cũng nhạt phu.

Xưa nay thằng áo rách.

Đến chó cũng không yêu!

TÚ MÙ

Khéo tìm người

(Tiếp theo cột nhất)

— Đành vậy, nhưng ngài cũng xem qua: bây giờ ngại không cần người, nhưng biết đâu một ngày kia ngài chẳng cần đến một tay thao việc, chịu khó, khéo nói. Bấy giờ ngài sẽ àn-hận rằng đã từ chối một người rất cần thận mà chẳng xem qua giấy mà...

Ông chủ cứ từ chối, người xin việc cứ lối kẽ Bưởi quốc vào, một hồi lâu, ông chủ dời giọng lãnh đậm ra giọng đậm-dà bảo rằng:

Thôi được, sán lồng dùng thẩy, tờ giao kèo dày, thầy ký đi.

Tờ giao kèo ký song, anh chẳng kia vào làm luân, nhưng vẫn không hiểu ý ông chủ, không thể chịu nổi:

— Thế tại làm sao lúc trước ngài cứ nhắc dì nhắc lại với tôi rằng đã có người làm rồi?

Ông chủ cả cười: « nếu không làm như thế, thời sao tôi biết được thầy có tình nghĩa nại. Thầy xin việc mà chịu khó khăn khoán như thế thì chắc khi bán hàng thầy có thể nài khách, bán chay hàng cho tôi được. Chính tôi chỉ cần một người như thầy... Trước khi thầy đến đã có hơn hai chục người, tôi vừa từ chối đã sắp mă ra, những người ấy tôi xét không đủ gao di bán hàng ».

Truyện kè trên đây là truyện có thật, xảy ra tại thành Bâ-linh nước Đức. Đang lúc kinh tế lung lay, người khôn của khố, kién công tìm việc rất khó-khăn, bởi chung mặt ít ruồi nhiều. Câu truyện đó là ngã ngợi, cũng có thể học được cái hay.

H. Thiện-Cần

Sau trận bão...

Hơn vạn anh em miền nam
Trung-kỳ phải chịu cái cảnh

đói khổ không nhà, không gạo

Ta nở nào khổ-giúp anh em trong một nước?

Xin kịp gửi tiền vé bá-bó
Ai quyền một số tiền 50p.
Phong-Hoa sẽ biểu một năm
báo

Bà Nghị — Kia bà hàn di đâu đấy? cháu làm sao mà mũi sưng ênhë?

Bà Hân — Ấy cháu đau rắng, tôi định đến bác Đốc hỏi xem nên mang cháu đi chữa đâu?

Bà Nghị — May quá, thằng cháu này trước cũng đau, mom miệng sưng to bằng hai thố mà tôi chỉ đem chia lại nhà Gióng ràng Trào-

quang-Minh chữa vài lần là khỏi

Bà Hân — Ấy tôi quên bằng di đấy, bác Đốc cháu trước cũng gióng ràng vắng ở đó, vẫn khen công việc cẩn thận và có vẻ mỹ-thuật

mà nhất là chữa mấy cái rắng cho bác gái cháu thi lại thắc tình quá — Chẳng biết có gần đây không?

Bà Nghị — Kia kia, ngay trước mặt, bác cứ trong biển đê « Nhà gióng ràng » TRẦN-QUANG-MINH số nhà 199 phố Hàng Bông lò là phâ

Đoàn
PHẠM
TÁ
Paris
Đẹp..Vua
rể

.. TÙ CAO ĐẾN THẤP ..

Phong rao mới

Cụ phán đã ngót sáu mươi
Còn chưa hưa tri nghỉ ngơi tuổi già.
Tóc râu màu tuyết đã phai,
Tay cầm cán bút xem ra nặng nề.
Cu nên cáo lão xin về,
Tâm thán cho được hòa thuận thanh nhàn.
Rượu uống say til cung thang,
Nằm giài thuốc phiến kéo trán cung máy.
Sớm mai ngủ đến nửa ngà,
Núi non sang sửa cảnh cây van trồng.
Tôi gõ chuốc mãi long dong.
Về trưa đến sớm cho công sống lưng.

TÚ MỸ

Ông Tú Khiêm và Huế

Các báo đăng tin ông Tú Khiêm và Huế, ngày đầu chục ở cửa viện Cơ-mật, xin đức Kim-Thượng ra ân cho ông được đặc từ tiễn-si. Chết quá, ông Tú!

Bây giờ bết tháng lâm dã làn rồi.

Ông Tú soạn kịch

Ông Khiêm dỗ Tú tài khoa tú. Khoa này ông Nguyễn-khắc-Hiếu trượt rồi ông chán đường công danh, ghét vòng cương lợa, về nhà soạn kịch... kịch của ông thường diễn ở rạp hát Quảng-Lạc, có giá trị lắm. Nghĩa là ông bảo là có giá trị, vì mỗi lần đem ra diễn, rạp hát lảng yên, con ruồi bay cũng nghe thấy: nhìn lại thấy người đi xem đều ngử ký.

Ông đáng dỗ tiễn-si

Ông nêu cái tài soạn kịch ấy, xin cho ông dỗ tiễn-si. Ông bảo tiễn-si đã có mấy người soạn được kịch, đúng lý lám. Cũng như anh họ người bảo tiễn-si đã ai xác được nỗi cái húa daub, nên cho anh ấy dỗ tiễn-si. Cũng đúng lý lám.

Và ông soạn kịch, ông Nguyễn-văn-Nghi cũng soạn kịch. Nếu cho ông dỗ tiễn-si, ông Nghi có lẽ đáng dỗ trao. Hay ông rủ ông ấy và Huế cùng một lúc, thì thi giờ, ông nêu rủ cả ông Nguyễn-khắc-Hiếu, vì tài ông này cũng đáng dỗ Tú-tài (ông Hiếu trước là người soạn vở tuồng cho rạp hát Thủ-Ý)

Ông Nguyễn tiễn-Lăng khen ông Tân-Bà

— Trong báo « Annam mới », kỳ vừa rồi, có một bài tán dương ông Tân-Bà Nguyễn-khắc-Hiếu, mới ngồi

giày học ở trường Hồng-Bàng.

Ông Tân-Bà vì lão lòng yêu quốc văn lên hơn bốn mươi nhiệt độ một tháng, nên ông muốn đem tài giày cho học trò trường ấy biết khối tình con, tình lớn, giác mộng lớn, mộng con, biết ngâm thơ, biết uống rượu... cũng vì lão lòng yêu quốc văn ấy, ông lại mở một lớp giày học quốc văn ban đêm cho những người còn yêu đến văn thơ mờ mộng. Vậy ai là tình thân không quên biết của ông... xin cứ chiều chiều... lại nhớ đến... cho ông hết nhớ mong.

Đọc bài tán dương ấy, xem cái diệu văn bóng bẩy như như mặt hồ Guom lúc hoa xoan tây dựng, ai cũng đồ rằng ông Nguyễn-tiễn-Lăng viết.

Ông Lăng vẫn cùng ông Tân-Bà nghiêng bầu rốc chén, lại vẫn nhớ ông Tân-Bà gột rữa câu thơ, khen ông

Tân-Bà là phái lâm. Mà ông vì ông Tân-Bà sau này có vào Huế, xin đừng quên công ông Lăng, cho ông theo gót làm chức thư ký riêng. Nay bây giờ, ông Tân-Bà nên thường cho ông Lăng cốc rượu lớn.

Ông Hif-Dinhf(Hip-Phò-Dinh-Phor) càng làm già...

Giới thiệu những bài bài-dám của ông Hif-Dinhf Nguyễn-văn-Tôi, với độc giả, Phong-hoa đã chịu công nhận rằng ông Hif-Dinhf pha trò rất có duyên và bài-dám của ông chỉ buồn cười vì nó không có cái gì buồn cười cả...

Từ đó, ông Hif-Dinhf, ý chàng muốn trêu tức Phong-hoa, lại càng làm già, bài-dám của ông lại thấy nhạt hơn trước.

Mà thực thế! Khi trước đọc xong một bài bài-dám của ông, mượn người

cù vào nách, còn phải cười.

Bây giờ, đọc xong, cù vào nách cù mãi cũng không sao cười được...

Vậy có mấy lời khuyên ông Hif-Dinhf, nếu có tài về mồn dịch, mồn là thi ca dịch, cư là tài gì mà ép thành bài-dám mồi, vừa phiền cho ông, vừa phiền cho người đọc...

Chị em có lẽ phải bỏ nhời thi

Theo đạo nghị định ra ngày 31-10-30, định lại lương các viên chức công sự bắn tú, thi lương các ông tham mồi bồ, chỉ được có 600đ00 một năm, nghĩa là 50đ00 một tháng. Song những viên chức hiện đương làm việc thi được đặc-ân giữ trật-lý và lương bỗng theo như cũ. Thành làng ông tham mồi lương có phần kém ông tham. Đò cù baq giờ cũng

Ai-tinh của chị em kén chồng xưa nay vẫn do bảng số. Khi xua chúa có ông Tham thi ông Phán là đất vợ nhất. Từ khi Cao-Dâng ra đời, chị em rẽ rùng ông Phán và lâm cù dà phát lời thi:

« Phi Cao-dâng bất thành phu-phu »
Bây giờ tình thế đổi thay, có lẽ chị em lại phải đổi lời thi?

Phi « phán cù » bất thành phu-phu.

Ông Ng.-Mạnh-Tường tính nhầm

Ông Nguyễn-mạnh-Tường lúc bước chân sang Pháp đã tính nhầm trong năm năm nữa, khi nào về sẽ có trường Đại-học văn-chương, vì vậy nên ngoài bảng Tiễn-si luật khoa, ông cố dặn bảng Tiễn-si văn-chương.

Khi về mới biết mình tính sai.

Không có trường văn, không có trường võ, chỉ có trường luật, ông chưa đến hạn tuổi lại đèo thêm kinh-lê khống-hoảng. Vì vậy nên độ mười hôm nữa « nhân tài » lại cắp hai bảng quay trở lại nước Pháp.

Phen này ông đi độ hai, ba năm, một là cho đủ hạn 25 tuổi, hai là thi lấy bằng giáo-su chuyên môn trường Đại-học luật. (...agréation de droit!

Ông tính sau này sẽ giấy ở trường Đại-học luật Đông-dương. Nếu đó, ông lại về lần nữa.

Nếu lần này lại tình sai thi « nhân tài » lại cắp ba bảng quay trở lại nước Pháp lần thứ hai.

Rồi « nhân tài » lại vẹ... rồi có lẽ « nhân tài » lại đi,

THUỐC LÂU HỒNG - KHÈ

Là một món thuốc ngoại khoa già truyền ngoại tràm nấm, lại nhờ được sự kính nghiệm của chúng tôi trong mươi năm nay, đặt phòng riêng truyền món chữa về bệnh lâm và bệnh giang-mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ nồng trong bốn tiếng đồng hồ là kiểm hiệu ngày không bắt đì dài giờ không vật vã nhọc mệt không hại sinh dục, đặc bi có cảm ứng nồng được. Bệnh mới phải ra mồ, ra mào buốt tức, hoặc bệnh đã lâu chưa khỏi rất nọc mỗi khi uống rượu thức đêm, trong người nồng nảy lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẫn, uống thuốc này đều khỏi « tết » nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phai, nên được anh em chúng tôi dùng cho... dùng mỗi ngày không khỏi... và người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rất nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khở. Giá 0p60 một ống bệnh giang-mai tim-la phải hạch lèo soái nóng rét lở loét quay đầu đau xương rát thịt rúc đầu sỏi mồ dày, ra mào gà hơ khè, phá lỗ khắp người, cù-linh thiêu pháo sấp ngay đến tinh mèn cù nồng mót ống thuốc, là cái tử bồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phai kiêng nước không bốc lèu rồng nồng thuốc dù làm việc như thường không hại sinh dục. Cũng 0p60 một ống. Xin mời qua bộ lại hoặc có thể về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền chyre.

« Hồng khè được - phòng

81 — Route de Hué (cạnh chợ Hòm Hanoi Téléphone 755

Hai cuon sach moi in

1. -- NAM - KÝ BI - MẬT CHI - NAM

Nói về việc vệ sinh bô-nhân của trai, gái. Có hình vẽ các co-quan sinh-dục và các bài thuốc để chữa các bệnh: Lậu, Dương-nai, bô-thập, điều-kinh, bạch-dái, za-thai, dương-thai, cảm-tỵ v..

Ai muốn cho ái-tinh của vợ chồng được bô-bô, nói giang đồng đúc, thán-thè khôn-manh, nên mua ngay sách này. Giá 3.30 & mua thêm cuốn op-60 (Linh-hà giao-nhan là op-66) thô và mandat đê: « Nhật-Nam Thu-quán Hanoi ».

2. -- Thương-mại kế-toán chì-nam

Sách này làm sô sách nhà buôn, hôi buôn, ký-ngré, chỉ làm ruộng, báo chí v.v.

Thương-Mại kế-toán chì-nam là một cuốn sách do ông Lê-vũ-Thái tốt nghiệp trường Cao-đẳng Thương-mại, tham-tá Hỏa-xa công-phi soạn ra bằng chữ Quốc-ngữ rất công-phu, đê chỉ dẫn một cách rõ ràng, dễ hiểu các sô sách nhà doanh-nghiệp phải vào sô, công việc truy-sô cuối năm, cách inh lô-lãi và thực-hành theo phương-pháp giàn-liệu. Lối Quốc-rú-gữ viết tắt. Cách lập danh-máy có lô cản-bản-đò, các lô máy chủ đê người không có máy lập-danh cũng được, v.v. Dù nhà buôn, hôi buôn, nhà chế-tao ký-ngré, làm ruộng, các nhà làm báo, chỉ đều dùng hợp-câ... Trong sách lại có ô-item nêu mục rất có ích như: Cách viết lô-lô-trong, việc thuo-gia-gia biên-tho, làm văn-tự giao-kéo... Các giao-thiệp với nhà hàng, nhà buôn-điện, các nhà chuyên-môn vận-tải. Cách học tính nhanh truy-dòng...

Thật là quyển sách Kế-toán đầy đủ và rất hợp thời. Cái thời đại cạnh-tranh kinh-kiết về kinh-tế và tiền-tài. Sách đã in rồi. Giấy rất tốt, bìa cực đẹp, chữ thật rõ. Giá 1p.60. Mua buôn mua lô-tho và mandat đê cho nhà xuất-bản như vậy: « Nhật-Nam Thu-quán » Dược-phông 26 Hàng-Bóng Hanoi — Bắc-kỳ gửi cả mandat trước thi 1ap.86/câ. Giá: Hinh-hoa Giao-nhan thời là 2p.95. Mua ngay kẻo hết.

Sang nhà mới, bán hạ giá

Hiệu Tự Minh bán các thức dùng-về điện, dâ dọn sang nhà mới số 18 phố Hàng-Quạt trước cửa Cinéma Tonkinois

THƯƠNG KHÁNH Y-QUÁN

Grande pharmacie sino-Annamite

Những thuốc gia-truyền đã nổi tiếng trong 70 năm nay

Thuốc tẩy. — Dùng thuốc này mà tẩy, không phải kiêng cơm, uống vào không đau bụng, người không nhọc mệt, ai dùng qua rồi cũng chúng nhận như thế. Giá bán nhất định 5 xu một liều, mua buôn tính giá riêng.

Thuốc đau mắt. — Thuốc này là một phương thuốc gia-truyền có dâ ba đòn nay, dù đau nặng nhẹ, hoặc mảng mông lèu rẽm, dùng thuốc này chỉ trong giấy phói, tra vào mắt thấy quang ngay, người không tròn tré con đều dùng được cả. Giá bán nhất định một bao một lô, mua buôn tính giá riêng.

Nước hoa nguyên chất. — rất thơm, bán cực rẻ. Giá 2 hào một lô.

Thuốc ho. — Dù ho lâu, mới ho, ho gió, ho đậm ra như cãi gà, ho ra huyết, ngày ho iêm ho, người hơi ngay ngay sốt nóng, người lớn hay trẻ con mắc phải xin đến ngay THƯƠNG-KHÁNH Y-QUÁN 172 phố Hué, Hanoi

Thương Khanh Y-quán 172 Route Hué, Hanoi

CUỘC THI CHUYỆN « VUI CƯỜI »

Bắt đầu từ số này bản báo mở một cuộc thi « thi cười ». Trong mỗi số, sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bản báo xét ra là hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng: Giải nhất một năm báo. Giải nhì nửa năm báo đề thường hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo ấy.

Mỗi bài không được quá ba mươi giông

Xin để chỗ ở cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biếu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài lứa tranh hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng:

Giải nhất một năm báo.

Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 13 phân, chiều cao 10 phân, có lời chú thích bay không cũng được, miễn buôn cười thi thôi.

Thầy lang, nhà kỵ-sư

— A-lô ! A-lô ! người có nghe rõ không?... Cậu em dấu mắt lâm phải không? Hỗn bốc đấy. Ngài cầm bút chép cái đơn này.

Đầu kia giờ nói cụ Lang đang đọc đơn, đầu này nói ời hỏi thuốc, bị hoaky viết ám-lâ.

— Bầm cụ thuốc này sắc mây nước và có kiêng gì không?

... (Giày nói lấp-lục-cực một lúc)

— A-lô ! A-lô ! xong chưa.. ? được. Mặc cho nó nóng, cứ phun nước cho người, rồi chui vào rùa sạch nồi xúp-de đì. Phải nhớ lấy bàn trái sát cõi hật hết cõi đất đì, nghe chua.

Anh bay gặt

A-lô, A-lô! thế nào cõi nghe rõ không?

Rõ lắm.

— Thế sao tôi hỏi đến làm phầm luợt mà anh vẫn không trả lời thê?

— Kia, tôi đã gặt rồi cơ mà.

Cậu giáng diệu lô lảng: — Này minh!

Mợ. — Gi dù cậu?

Cậu. — Ông Thần-cốc-tử ở hàng Bóng vừa đoán cho tôi rằng nếu không vợ bai thi vợ cả chết nát, số như vậy.

— Anh muốn nghe cải lương, tôi ca?

— Muốn lắm, song cao; anh khỏe.

— Vậy lời ngâm thơ Lý-bach nó?

— Tôi cũng muốn lắm, song cầm anh rên...

(HNB)

Văn-si, họa-si

Tôi muốn chọn một nghề, anh bảo tôi nên làm văn-hay vẽ?

— Anh vẽ thi bon.

— Thế ra anh xem tôi vẽ rồi à?

— Không, tôi mới được đọc văn của anh.

Lẽ dâng hơn

Thi tốt nghiệp, ông giáo chấm thi hỏi một câu học hỏi về địa-đư.

— Anh muốn tìm phương hướng thi phải làm thế nào?

Học trò đáp nhanh nhẹn:

Bẩm con giang hai tay, tay phải vේ phía mặt giờ mọc là phương-dông, tay trái là phương-bắc, tay trái là phương-tây, trước mặt là phương-bắc mà sau lưng là nam.

— Thày già nói:

Được lâm nhưng ví dụ anh đến một nơi là mây u ám không có mặt giờ, không có trăng sao không có gió lanh lanh làm thế nào?

— Học trò đứng yên không đáp được thày giáo nói:

— Khô gianh hỏi một người dân ở đó.

Một ông dâng báo quảng cáo mâu thuẫn chữa thuốc phiện:

Thuốc này uống vào, mươi người chửa được mươi, chúa nhân da kinh nghiệm hai mươi năm nay.

Bà vợ giờ báo ra xem thấy chồng đang quảng cáo như vậy, vội hỏi:

Cậu có thuốc chửa thuốc phiện rất hay sao hai mươi năm nay cậu vẫn hút.

— Chồng đáp: ấy tôi hút để chửa.

Vợ: chửa mà lại cõi hút hoài?

Chồng: phải, chính đó tôi hút để lấy sái, làm thuốc chửa cho thiên hạ.

CUỘC ĐIỂM . . . BÁO

báo của phái mặc yếm toàn những tay cõi râu (hay sắp cõi râu) viết cả. Không biết có ý hay chịu ảnh hưởng nên vẫn lòng-thòng, dài-dòng, lướt lướt, sướt mướt như bêt vẫn dàn,

Trong lúc bạn dàn ông viết báo cho chị em, thì chị em hoặc chui đầu trong sô bếp, hoặc đương gác chồng.

Thực-Nghiệp-Dân-Báo bây giờ, thực mất nghiệp rồi.

Ngày trước dâng những 36 cái trô lực và sự tiến hóa của dân Việt-Nam đến ngày nay ý bẩn lầm được cái trô lực thứ 37 nên mới mất nghiệp.

Phong-Hòa đòi mới it lâu, cũng thấy Thực-Nghiệp có một mục mới nhanh dê

« Đầu là chân lý »

Ngày trước dâng 36 cái trô lực, dâ tai hại thê, nay lại dâ tim chân lý!

Muốn biết chân lý về cái mục « đầu là chân lý » ấy, có khó gì đâu, cứ đến bô Phong-Hòa.

Phong-Hòa có cái chân lý trước Thực-Nghiệp dâ lâu rồi.

Xem mục « đầu là chân lý » mới biết ông « Nhật-giao-Cao » lâm em bé, náo: mũi giao nhọn, mũi ghim, mũi gai-mũi tên, ngồi hút sắt.

Văn-học tạp-chí bay nhất có tiêu, thuyết « Hoa-Lư kết nghĩa » của ông cù Trạc. Truyền ấy đại khái như thế này:

Dinh-bô-Linh — ông đi đâu đây?

Người quen. — Tôi đi chơi đây.

Dinh-bô-Linh — ông đi chơi đây à?

Người quen. — Vâng, tôi đi chơi đây.

Thê là bêt truyền.

Nhung truyện chua dâng bêt, nêu ông Dinh-bô-Linh và người quen ông Dinh-bô-Linh vẫn còn đương nói truyện ở trong Văn-Học.

Còn bô Nông-Công-Thương? Nông ít tiền, công bận việc, thương lo kinh tế khùng hoảng, sĩ không đọc tới... thành thử chỉ có những ông trong tòa báo chịu khó đọc báo mình vậy. Rồi chính các ông trong tòa báo đọc mãi cũng dâm chán nốt. Chỉ riêng một mình Nhât-Linh này còn đọc báo đó, vì có chịu khó đọc mới biết rằng báo đó là không đọc được.

Ở trong Trung-Kỳ, báo Tiếng-Dân môt mình lên tiếng, nhưng chỉ là tiếng cụ Huynh-bùc-Khang, ít người nghe hiểu, vì cụ dùng nhiều chữ nho quá.

NHẤT-LINH

Xin chú ý!... Xin chú ý!

Hoàng hậu bảo sản cao

Thuốc cao này chủ phòng bị cho đàn bà sau khi mới đẻ khôi sinh các chứng nguy-hiem, vì nó khử cửa huyết sinh tan huyết rất thần hiệu, và cũng oxy các khí phong-hàn thử thấp không cảm nhiễm được, người nào có mông nó chẳng cầm chi áo cay uống đắng, xông hơ chi cá, mà cũng đỡ da nhám thịt, phun đàn bà sau khi sinh sản nồng cảo Bảo-Sản này cùi da chính Ngu-Y-Mai-xuan-Lau làm cho Hoàng-Hậu uống, mà ông Đặng-Nghi chủ nhà thuốc Vệ-sanh-Đường đã làm đều thấy hiệu nghiệm. Cách dùng chỉ rã trong tea. Giá mỗi chai 2p.00.

CÓ BẢN TẠI: MINH GIANG THU QUÁN DƯỢC PHÒNG

LÊ TẤT GIANG chủ nhơn

Phan-Thiết. — 2, Rue Bône-Khánh (ANNAM)

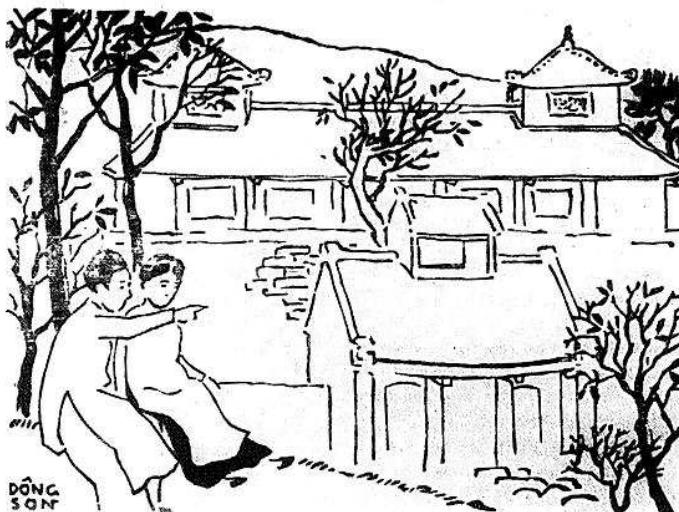
Chuyện Phong-Hoa

Làng-Man!

của TRẦN KHAI HUNG

Mấy tòa nhà phủ kia đương yên giấc
ngủ trưa ở dưới ánh nắng gay gắt mùa hè. Gió im phảng phắc. Da trời mầu biếc, vài đám mây trắng lơ thơ. Trước công đường, cây soan tát hoa cỏ bì
trồng lụa màu sôi sục đặt trên cái dài
xanh. Trong làn không-khí yên tĩnh,
chỉ vang vẳng xa nghe trên con đường
thiên lý tiếng cút kít của xe chở
lợn.

Bóng trong nhà học, giáp phía sau
công đường có tiếng huyên náo. Người
nhà chạy lên chạy xuống lắp nắp ồn ào-

Rồi có kẻ gọi :

— Thầy đồ! mời thầy xuống ngay
nhà từ, bà lớn cho tim.

Một người vào khoảng ngoài bốn
mươi, ba chóm đầu lơ thơ & cầm và
hai bên mép, bắp tấp nhấp xuống sân,
vừa quần vội vàng lấm khấn nhiều tam-
giang lén dẫu, vừa hỏi.

— Bà lớn gọi có việc gì thế cậu?

— Thưa thầy, con không biết, bà lớn
như giàn lâm.

Theo sau chủ linh, thầy đồ rón rén
bước vào trong tư thất. Trên sập gụ
ké sát tủ chè, quan phủ vừa thức giấc,
ngồi lỳ tay vào chiếc gối xếp, trông có
vẻ bình-linh... nghĩ ngợi. Đổi điện, bà
phủ đương xì sỏi vào mặt mệt người
con gái, dừng tua ngay bên cạnh.

Người con gái ấy, đầu bù tử rối, như
vừa bị dòn, đứng khóc lutton mướt, thỉnh
thoảng lai kéo cái vạt con chiếc áo trắng
lên lau nước mắt.

Thầy đồ trông thoáng qua, biết ngay
là cô Liêm, con gái trưởng quan phủ.
Vừa toàn chào thì bà phủ nêu không
để ý đến, héto.

— Giới ôi! thê mà ông còn bệnh con
gái ông! nhà tôi là nhà gia-giao, không
có con vò p'úc thế. Thôi may seó đâu
hi seo, từ nay tao thê rằng không có
dứa con ngù với gai ẩy nữa.

Thầy đồ giật dậy mình. Chết chúa!
cô học trò giỏi nhất, ngoan-ngoân nhất
của thầy! Đầu lại có thể, chắc có chuyện
oan ức thi đây. Thầy run lầy hầy tới
gần sập, se sẽ nói:

— Bẩm bà lớn bớt giận, cô Liên đâu
có thể.

Bà phủ quay lại:

— À thầy đồ, mời thầy ngồi chơi.

Vừa nói vừa gio tay trả cái ghế. Bà
đưa mắt ra ý bảo con vào trong buồng
ng dung gọi lính:

— Có đứa nào dãy không? Pha nước
ông đồ soi mày.

Thầy đồ ngồi xuống ghế, có dáng sợ
hở:

— Bẩm bà lớn cho gọi chúng tôi;

— Phải, nhưng mời ông hãy soi nước
đá.

Lúc đó quan phủ đã rửa mặt xong,
đứng dậy lẳng lặng ra công đường, như
nè mặt thầy đồ là bạn học khi xưa

không muốn ngồi chứng kiến câu
chuyện không hay cho thầy. Bà phủ
cũng không giữ lại, ôn tồn bảo thầy đồ:

— Tôi xem ra độ này thầy không
được khỏe, cần phải tĩnh dưỡng, mà
các cháu thì tôi cho học chữ tay cá
vậy tôi cho mời thầy đến tĩnh nốt tiền

hoc phí của các cháu mà tôi còn thiếu
thầy.

— Bẩm nghĩa là bà lớn không muốn
tôi giây các cậu, các cô nữa.

Học lâm cũng vô ích thầy a.

Thầy đồ cười nhạt. Bà phủ cũng
nhách mép như đáp lại nụ cười kinh
hỉ của thầy đồ, rồi nói luôn:

Tôi tưởng thầy đem đạo Thánh-hiện
giày con tôi. Ai ngờ... Nhưng thôi,
không cần nói nhiều thầy nên sửa soạn
hành lý rồi đưa cậu con thầy ra phủ
ngay chiều hôm nay cho.

Thầy đồ lạnh lùng đứng giây đáp:

— Được, xin vâng, cha con tôi đi
ngay bây giờ...

Chiều hôm ấy ở phủ H... im băng
tiếng của bày học trò...

Chiều hôm sau vào khoảng năm giờ,
một cặp thiếu niên thung thăng trên
con đường đất từ ga vào làng. Người
con trai vào khoảng hai mươi, nét
mặt buôn râu, có vẻ nghịch ngợى,
người con gái chừng độ mười tám
tuổi cười dùi bờn như không có sự gi
bận bưu tối lòng. Đó là con gái quan
phủ... và con trai ông ta.

Hôm qua, bà phủ nỗi con thịnh-nộ
một mặt bắt con gái phải bỏ nhà đi ngay
một mặt viết thư cho quan Án-X là
người thô... già với mình, kề hết tình
thông con gái mình phải lòng con ông
thầy học, và xin thôi việc hôn-nhân đã
đư định. Quan phủ thương con, nhưng
dành bó tay trước hàm sur-tú, để con từ
biết ra đi. Chỉ gọi vào buồng riêng mà
cho ngầm con một món tiền nghìn bạc.

Mặt trời vừa lặn sao mấy trái đồi, thì
cặp thiếu niên đi tới một ngôi chùa
ngồi nghỉ chân ở ngoài Tam-quan.

Văn-châu trổ tay về phía trước mặt
bảo bạn:

— Đời! làng ta kia-kia.

— Đẹp nhỉ, cậm nhỉ. Thế có trông
thấy nhả cậu không?

— Nhà tôi ở bên kia đồi. Bên này đồi
trống phía Bắc, mửa hè thi nóng, mửa
đông thi rét nên không mấy ai làm nhà
&.

— Nhưng em chỉ thích ở bên này đồi

thôi cậu ạ. Nóng thi nóng, rét thi rét
miễn là hai chúng mình được ở riêng
một thế giới. Ở làng cậu, đất có rẽ
không?

— Bên này đồi thi chỉ hai, ba chục
một mẫu.

— Thế thôi à? Nếu vậy, mai cậu giãm
mua ngay lấy vài mẫu nhé.

Văn-châu không trả lời, thở dài.

— Sao cậu cứ buồn thế? Em giận đấy!

— Thực vậy, tôi buồn lắm, cô ạ. Buồn
cho tôi một phần thi buồn cho cô mười
phần.

Tôi yêu cậu, cậu yêu tôi, chúng mình
còn thiếu gì nữa mà phải buồn.

— Nhưng nào & đời chỉ có Ái-tinh?

— Em thi em cho là ở đời chỉ có ái-
tinh mà thôi. Ngoài ra là giả giãi hết.

— Ấy chỉ vì tôi cũng mê muội, mất trí
xét-doán, nên mới cùng cô phạm vào
tội này. Cố phải biết nước ta đã hơn
nhìn năm theo Khổng-giáo, lấy ngũ
luân, ngũ thường làm trọng.

Cô liên gắt:

— Thôi! Tôi xin cậu đừng dạo đức nữa.
Riu sao, đối với gia đình, đối với luân-lý
ta cũng là người có tội. Vậy thi nhại
lại làm gì cho thêm đau lòng. Chúng
ta chỉ nên quên cái đời đỗ-vắng, mà
sống theo như ý sở nguyện của chúng
ta. Hạnh-phúc của chúng ta ở kia-kia.

Chuồng chúa thông thả buồng
tiếng như buôn râu trả lời lại
cái thuyết-lý lâng-mạn của cô Liên.
Về phía Tây, sau trái đồi cao ngất
anh thái-dương đỗ rực một góc trời.
Trong buồng hoàng-hôn cây cổ, đất nhà
như nhuộm màu tím thắm. Văn-châu,
con mắt lờ đờ trong thẳng về phía đồi
như cố xép sẵn trong tri cái đời
trong-lai của cặp thiếu-niên bị ruồng-
riệu ở nơi xã-hội, ở chốn gia-dinh hai
đông nước mắt chảy trên đôi má...

•

Mười lăm năm về sau... Văn-Châu
chết dè lại một vợ già với bốn đứa con
(hai trai hai gái) ở trong một chiếc nhà

tre lợp lá, trên đồi.

Trong mười lăm năm Liên đã nếm
đủ các mùi của một đời tự-do lâng-mạn.
Bao sự ước-mong của cái tuoi mươi
lắm, mươi sáu đã thành sự thực cả.

Bảy giờ óm sấp chết, Liên nằm trên
chiếc giường tre, tuy thân thi yếu đuối
mà tâm-trí vẫn thấy mạnh mẽ. Nhứt là
cái trí nhớ thi lại càng sáng suốt vô
cùng.

Bao nhiêu sự vui hoà trong một
quãng đời dài nay sắp theo cảm tượng
mà trở về nơi hư-không tịch-mị-h.

Liên chép miệng, mím cười :

Ái tình! là thế! Tự do! là thế!

Chung quanh giường bệnh bốn con
quỷ quắn: đứa con gái lóc nhất lên
mười, đứa con trai út lên bốn.

Đó là cái kết quả của một đời!
Nhưng cái kết quả đó chỉ là cái kết quả
chung của bết-thầy các đời người, có
gi là lợ? Cần chi phải đưa tháo ra
ngoài vòng kiềm-chế của gia-dinh, ra
ngoài phạm-vi của bốn phận mới lời
được cái kết quả ấy.

Liên lại mím cười:

— Không! không phải đó là cái kết
quả của đời ta chỉ là những sự sung
sướng ta được cùng người yêu cùng
hưởng.

Những cảm êm ái dịu dàng lại hiện
ra ở mảng óc Liên như bức bình in lea
trên tấm kính vậy. Nào những khía tráng
mộc đầu non, cùng người yêu thung-
thẳng trong vườn sân, dưới bóng rặng
cây lim, nào những khía cùng chổng
giảng nghìn sách cho bọn học trò trẻ
hay đưa chúng di chơi trên đồi, dưới
bóng chiếu tà tha-thuốt.

Đương tươi cười; Liên hông đòi ngay
sang nét mặt buôn râu, rồi se se như
gọi ai :

— Cha mẹ!

Từ ngày xa cách cha mẹ đến nay
Liên chưa bể một lần gặp mặt; chưa bể
một lần cầu cứu, dẫu nghèo đói đâu
đã khỉ đến đâu cũng cam lòng chịu.

Nay chỉ biết hình như cha đương làm
Tuân-phủ tỉnh Y. mà thôi.

Tưởng tới cha mẹ. Liên ứa hai hàng
lá:

Ta đã gửi bơn chục lá thư về ta
nhà nào ta có nhận được phúc thư. Cha
mẹ quên ta, bỏ ta chử ta quên sao được
cha mẹ. Cha biết cha mẹ có thâp nỗi
đau lòng này cho chăng? Chỉ vì thế, mà
mười lăm năm nay cha mẹ không nêu
đến mặt ta, không thèm doi-tuong đến
ta...

Có tiếng ồn-ao ở ngoài sân. Đứa con

lớn vỗ vào mẹ mà gọi to :

— Mợơi! Có bà nào mặc áo gấm đến.
Không nói nứa lời, Liên lâng lâng
dừng hết sức cuối cùng trả mình quay
mặt vào tường. Bà Tuần đến bên giường
sẽ gọi :

— Liên, quay ra đây với mẹ, con! Mẹ
đến tkâm con dày.

Không thấy Liên trả lời, bà Tuần ghé
lại gần nhoi thi Liên đã tắt thở.

VĂN HỌC

Cùng bàn về văn-chương

(Ai dem chit nhô sang nước Giao-chí)

Hết bàn về văn-chương An-nam, là tất cả phải cùa tới thời-kỷ Hán-học. Cái đó là lẽ tất nhiên, vì quốc-văn cỏi rẽ ở văn Trung-Hoa.

Nhưng có một điều là, là_ibay nhiều nhà phàm-binh người mình cãi nhau để biết ai là người Trung-hoa thứ nhất đem Hán-tự sang nước ta. Người thi cho là Sỹ-Nhiếp, người thi cãi là Nhâm-Diên, Tích-Quang, người thi lại quả quyết rằng Triệu-Đà.. Ai cũng viễn lè, dẫu chừng vú-vợ đê cõi cái cho lời bàn của mình là có lý.

Tôi thi cho là chẳng có ai đem Hán-tự sang ta hết. Nó sang nước ta là vì nó phải sang nước ta, là vì nó không thể không sang nước ta được. Nào nó có phải là cái lợ, cái thồng, là một vật hứa binh đâu mà bảo người nọ khiêng nó sang, người kia vác nó đến được.

Một dân-tộc chinh-phục một dân-tộc khác, điều cần thiết thứ nhất không phải là đem nền văn-chương của mình mà giấy cho dân-tộc bị chinh-phục, dù bị cuồng bách bay là tự ý đặt mình & dưới quyền cai trị của kẻ kia mặc lòng.

Điều cần thiết là trước hết phải làm thế nào để cùng nhau giao-dịch được, mà muôn ibé lát hai dân-tộc phải hiểu nhau, phải biết tiếng nhau. Rồi sau nước mạnh muôn được tiện lợi cho mint, hoặc ép, hoặc khuyễn nước yếu học tiếng mình, mà nước yếu thấy tiếng mình còn nhiều khuyết điểm không thể dùng để giao-dịch với nước mạnh, lại thấy tiếng nước mạnh đầy đủ hơn, rõ ràng hơn thì tự ý học lấy để tiện lợi cho mìn.

Vậy thi hôm nay nước Trung-hoa chinh-phục xong nước ta, thi ngày mai đã có người bắt đầu học chữ hán rồi chứ chẳng có ai đem nó sang ta hết.

Hai dân-tộc học lần tiếng nhau như thế có thể có ba hoàn-cảnh:

a) Một là nếu nước chinh-phục đã có một nền văn-hóa hoàn-mỹ mà nước bị chinh-phục lại hay còn ở vào thời-kỷ phôi-thai thì tất là nước này để niềm nén văn-hóa của nước kia, có khi lại bởi cả những điều minh dã có, mình quen dùng mà học những điều minh cho là hay hơn, đẹp hơn của nước chinh-phục. Hoàn-cảnh ấy chính là hoàn-cảnh nước Pháp về thời-kỷ chinh-phục của nước La-Mã. Sau khoảng mấy trăm năm, nước Pháp đã nghiêm nghiêm theo văn-hóa Lã-Mã: viết văn La-Mã, nói tiếng La-Mã, theo Phong-tục La-Mã. Mãi đến thế-kỷ thứ 17, mới gây được một nền văn-hóa có đặc tính, song cũng chỉ là hoàn-cảnh cho tốt đẹp hơn, cho hoàn-toàn, chứ nền tảng vẫn là nền tảng La-Mã.

b) Hai là nước bị chinh-phục có một nền văn-hóa tốt đẹp hơn nước chinh-phục thi một hoàn-cảnh trái ngược với hoàn-cảnh trên sẽ gây nên. Nghĩa là nước chinh-phục học tiếng, viết văn, theo phong-tục nước bị chinh-phục. Cái hoàn-cảnh đó tức là hoàn-cảnh của dân-tộc Francs sang chiếm-cứ nước Pháp mà này chỉ còn có cái tên France là dấu vết của dân-tộc chinh-phục mà thôi. Bao giờ cũng vậy, cái hơn vẫn để lấn cái kém, là vì kẻ kém cũng muốn tự theo kẻ hơn mình.

c) Ba là nước chinh-phục và bị chinh-phục đều có sẵn một nền văn-hóa tốt

đẹp rồi. Ở vào hoàn-cảnh ấy thi dấu nước chinh-phục muốn đón hós nước bị chinh-phục cũng khó khăn mà nước bị chinh-phục muốn tự ý theo nước chinh-phục cũng vẫn tự còn giữ được cái bản tính của mình.

Hoàn-cảnh ấy hả chẳng phải là hoàn-cảnh hiện thời nước ta đối với nước Pháp, mà có lẽ cũng là hoàn-cảnh nước Giao-chí đối với nước Trung-hoa chẳng? Chẳng thế mà sau hơn hai mươi thế kỷ, dân-tộc Việt-Nam vẫn giữ được tinh chất Việt-Nam, dầu cũng có theo phong-tục, văn tự và ngôn ngữ của nước chinh-phục.

Nhưng trong ba hoàn-cảnh kè trên, dù nước ta, буди đầu thời kỳ Bắc thuộc ở vào hoàn-cảnh thứ nhất hay thứ ba thi cái thuyết bàn người nọ, người kia đem Hán-tự sang ta cũng là vô lý.

Theo luật tự nhiên của nhau loại thi con người là giống hay bất trước, tất nhiên thấy cái hay của người, thi cố bắt trước lấy, huống hồ cái hay ấy mình lại không có một mảy may: nghĩa là trước khi ta dùng chữ Hán ta không có một thứ chữ riêng nào.

VĂN-LỰC

Thuốc-lào Đông-A

Gọi như thuốc lá
Hút ngọt, lâu hết.

Bồ túi rất tiện.

Ái muỗn mua buôo
gửi thư bài Trần-Hiệt
Ninh-Ninh-Ninh-Giaag.

NÊN DÙNG

Sá phòng thơm rѣa mặt hiệu

MONDIA

Vừa thơm, vừa rѣ, có bán khắp mọi nơi.

Người mình cùng giỗ

Mợ — Hôm nay nhà có giỗ, vú ra chợ mua con gà về cúng.

Cậu — Chợ! Đừng mua gà... tôi kiêna!

KHOA HỌC

Đông Tây gặp nhau

Brôme, ông gọi là bóm.

Calcium như ý ông là cái (lấy của tàu)

Cerium ông đặt là xe.

Chlore của tây là sắc lục, nên ông gọi là luc

Chrôme ông dịch chéch ra là công.

Dysposium ông eung dịch chéch ra là dai

Fluor ông gọi là phò.

Thiếc đèn:

Gallium là gan, Helium là nhát (theo nghĩa Tây), Halmium là hỏ, Kripton là kiêm,

Lanthanum là lang, Lithium là lý, Lutbenium là luân, Magnésium là mă,

Mercure là thủy (tức là thủy ngân), Palladium là phán, Potassium là kha, Rubidium là rug, Rutbenum là ru, Samarium là xang, Scadium là cảng, Selenium là xe, Silicium là xi, Soufre là lux, (bởi chữ lưu hoàng), Tantale là tang, Tellure là lè, Thorium là thđ, Thulium là thủy, Thallium là tă, Titane là lý, Tungstene là tầu, Uranium là ú, Vanadium là vương, Xénon là xú, v.v...

Hãy tạm kẽ bấy nhiêu tên. Bà con ta nghe lại để tôi xin thưa: nếu viện Hán-lâm có ứng chuẩn thì bà con ta nên đồng thanh yêu cầu X... tiến sinh đặt luôn cả cho cách học chóng nhớ, chứ cả ngày gào như quắc kêu, những cái này như:

« Tiêu, ba, bô, bóm, cái, xé, lục, cồng, đại, phò... » thì dần phát.. Khó mắt thôi! Nhưng nếu có tinh sảng chế, đầu X, tiến sinh thiêm không giày cách học, thi bà con tìm cách riêng mà học như sau đây:

« Kba, luân, bô, thđ, tă, —bô, cái, đại, vương, phò, mă, —cồng, lux, ú, lux, cồng, xé... »

Như vậy trong tám, chín chục chất đơn, it ra ta cũng thuộc được mấy tá.

Thế là xong một đoạn. — Nay đến lúc đặt tên cho các « chất kép » chất hợp: corps composés, tức là đến lúc chon tam hợp, lúc đồng-tay káp nhau. Bà con ta cũng như tôi nồng nhiệt, đồng-tay káp nhau nó sẽ dễ ra cái gì. ra làm mấy hạng, hạng đơn dàn nhất là hạng có hai chất đơn. Như vậy theo ông chí việc chấp tên hai chất đơn ấy vào, tên nào đọc trước, tên nào đọc sau, đúng như ở tên Pháp. Như sulfure de mercure thì gọi là Lưu-Thủy (tuyệt lầm) nghe nói suối như giòng nước chảy!

Tôi cũng theo đó tập cho nó thêm nhiều thí dụ khác:

Nếu sulfure de mercure là lưu-thủy thi sulfure de cuivre tức là phái lưu đồng, mà chlorure de cuivre át là lục đồng.

Hay lâm, khoa-học mà cũng e văn vě, X, tiến sinh từ nhau là « nhà khoa-học » rất dáng. Nhưng ta cứ tập thêm cho quen miệng.

Bromure de sélenium là... bóm... bóm... xe. Lại theo phép trước, dịch chlorure de tungstène là lục tầu, vậy chlorure double de tungstène et de samarium dịch là lục tầu xá rồi! Mãi đến cái chất này nữa, mờ phạt... cái chất chlorure de silicium tôi khó nghĩ quá, khó nghĩ vì lõi sau này làm một bài luận về chất lục... lục gi ấy mờ phạt! thi viện Hán-lâm nghĩ thế nào? Tiến sinh nghĩ thế nào? X, tiến sinh ơi! tiến sinh có trả lời được câu hỏi ấy tôi mới tiếp theo. Mong đợi!

Chàng thứ mười Ba

Mỹ thuật

Cùng các ông tốt nghiệp trường Mỹ-thuật

Kinh tế khủng hoảng, nhiều người thất nghiệp.

Vừa lúc đó các ông sinh viên trường Cao-đẳng Mỹ-thuật Đông-Nương tề nghiệp đã ra, các ông cũng bị khủng hoảng.

Một là nhà nước không lấy thêm người, át không lấy thêm các ông giáo giày vải, hai là kỹ nghệ rát kém, hàng không ai mua, không có chỗ dung các ông, ba là tranh các ông đẹp nhưng đắt quá, và lại công chúng ít người hiểu, ít người hoan nghênh nên họ bỏ ra dãm hào mua tranh lan-cúc, tranh quan-công hay tranh mỹ nhân để hở dùi, tuy không đẹp gi lắm, nhưng dân lên tường trẻ con thích, vui nhả.

Vì vậy nên ánh hưởng các ông chưa được rộng nên hàng ngày ta thường thấy những cái sáu xí nhỏ nhăng nhanh bầy ra trước mắt.

Những cái trướng mắt ấy thì kè khồng có hai gi lăm. Nhà kiêu « bánh khảo » bàn ghế « đời Louis XV », lâu ngày trông cũng quen đi. Nhưng có một cái các ông nên đề ý là mỹ nghệ nước nhà; nghề thêu, nghề sơn, nghề trạm, nghề khảm, nghề sứ v.v. những người họ annam vẫn nổi tiếng với các nước là khéo léo chân tay, nhưng vẫn chỉ khéo thôi, vẫn là họ không có học, thiếu người đứng đầu chỉ bảo.

Các ông phải là người đứng đầu cho họ. Muốn được như thế rất khó; hiện giờ các nhà tư bản, óc không hơn gì họ, chưa hiểu các ông, chưa mấy người trông rộng nhìn xa gián trú các ông một số lượng dù số. Các ông cũng không tự ra kinh doanh được.

Cho nên các ông phải tìm cách họp nhau lại, lập một « hội mỹ thuật viêt-nam » gồm cả các nhà danh họa, những người lấy mỹ thuật làm kế sinh nhai.

Mục đích hội: 1 Gây dựng một nền mỹ thuật có tính cách Việt-nam.

2 Gây cho công chúng biết thường thức mỹ thuật, chấn hưng mỹ thuật nước nhà.

3 Mưu xé sinh nhai cho người cản trong bối.

4 Đối phó với các nhà tư-bản.

Phương pháp thi hành: a Lập nhiều cơ quan về mỹ thuật: tạp chí, bộ sách, sách kiều mẫu.

b Tổ chức những cuộc chung bày tranh ảnh để công chúng đến xem và treo giải thưởng tưởng lệ.

c Lập những sưởng chế tạo để làm khon mẫu.

d Xin bằng sáng tạo để giữ quyền cho hội viên.

e Mở chi bộ ở các tỉnh để khuyến khích về kỹ nghệ trong gia-dinh.

Đây mới là phác qua còn đợi ý kiến các ông tốt nghiệp trường mỹ thuật và các nhà lấy mỹ thuật làm sinh kế.

Mỹ thuật đã là một thứ ít người « biết cầu đến » nếu các ông cứ rời rạc nhau, người nào người nấy bị hoány một mình không biết đến ai, không cần đến ai, thì e mỹ thuật của ta nó vẫn cứ đi như bảy giờ... nghĩa là nó cứ đi rất chậm.

Fan-Thiệu

Sóng núi

Phụ-nữ và trang sức

Tờ son, diêm phẩn là một việc riêng của phụ-nữ, tướng chàng như chỉ riêng phụ-nữ có thể nói là nên hag không nên. Thế mà không. Ở đất Việt này, bọn đàn ông, việc gì cũng muốn bám đến... nhất là những việc gì họ không nên bám, hag họ không biết.

Ngày xưa, ăn vận nhん-nhận, cái áo the thảm, cái quần linh thảm, cái khăn vuông thảm, họ quen mắt đi rồi, nay họ trống thay chỉ em quần trắng, áo mùi, khăn « san », họ lạ mắt nên họ chê. Họ chê dãy chử trong bụng họ, họ cung mê mệt về cái quần trắng, cái áo mùi, cái khăn san.

Có khi họ lại không muốn cho chị em trang điểm nữa. Chị Cúc trước kia rắng den nhưng nhức, lóc bô trong cái khăn nhung, họ hàng xóm mặc một mực khen chỉ ấy có nết, hiền thực, khôn ngoan. Một hôm, chị soi gương thấy rằng chị không den, thay đổi chỉ bó không xinh, chị đánh răng cho trắng, chị rẽ lệch đường ngồi... cái lòng thanh bạch của chị không thay đổi nửa ly, mà chung

quanh chí, bà con đã nhao-nhao lên rắng chí là gái hư, lảng lơ, mắt hét cả nèn nếp. Cái danh giá, cái nhân phẩm con người ta ở trên bán đảo Đông-pháp có phải là chỉ ở hai hòn rắng, ở cái lối văn tộc.

Cũng may mà chị em bấy giờ hơi khác chị em ngày xưa, biết tự mình tìm lối cái sở thích của mình, thiên hạ có chê dãy, chỉ em cũng biết rằng rồi họ có khen đấy.

Có người bảo chỉ em ngày xưa ôn vận quần áo mùi đen, lại thêm lố màu da trắng, lại càng tăng cái vẻ nhn-nhận, thùy mị của chị em.

Cái đó cũng có lẽ. Nhưng chỉ em bấy giờ không phải là mắt hét về thùy-mị để yêu. Chị em ăn vận quần áo tha thoát, lại thêm cái khăn san pháp phói, chỉ em lại có vẻ mong manh, mỏn mờ như dúa hồng-bạch cõi hòn tiếu. Chị em, nếu sẵn đẹp, càng thêm đẹp; chỉ em có xấu cũng bắt xấu, chỉ em có dãy thức dùng để thu hút quý nhân lão-hóa, vẽ nét mày lá liêu, tó con mắt giài và sắc, diêm cái môi hồng.

Dẫu có vật gì lòe loẹt, chướng mắt, chỉ em dã dùng đến, đồ vật ấy cũng trở nên có vẻ mỹ-thuật. Thế cho nên, ta không nên lây cái nụ cười khinh bỉ, mà đối với những cái « mốt » của chị em. Chị em không phải là tình linh chóng thay đổi như sác áo chị em vận, chị em đổi sác áo, cũng chỉ vì chị em muốn tìm cái đẹp, cái đẹp thiến hinh vạn trạng. Chị em tuy không học mỹ thuật, chỉ em có mỹ cảm nhiều hơn đàn ông.

NHẤT LINH

Dịp may cho những người còn quõe trái

Ai còn quõe trái Đông-Pháp năm 1922 là thứ phiêu 5000 nén mang ngay lập tức đến nhà Chán-Hung số 62 Phố Hàng Bạc Hanoi thời được giá cao cũng gần như chúng số, và những quõe trái bằng quõe tiền tây, thi ban được giá rất cao, cũng có thể được lãi hơn lúc nộp tiền,

Cửa hàng bán hiệu 23 Phố Cầu gỗ đang chữa — quý khách có cần hỏi điều gì hoặc mua chữa, sửa, xe xin-lại số 2 phố Nguyễn-Trọng Hợp.

— Đến lượt quan Công ra rồi, vật thuốc lá đi chử? — Ay p ả dê chử! để lấy khỏi lâm hiệu dù Tào Tháo đến,

Phúc Lợi

7.9.11 ROUTE DE HUE HANOI

KÝ MỘT CHỮ

LÀ CÓ BÁO XEM

Người ở Thành-phố Hanoi muốn mua báo giải bạn xin mua các hiệu sách lớn: Nam-ký, Thuy-ký, Quốc-hoa, Đông-tây, Nhật-Nam, Tân-dân, Thủ-lâm, Nam-long

KÝ MỘT CHỮ, TRÀ TIỀN, LẤY BIÊN-LAI

LÀ CÓ BÁO DƯA BẾN TÂM NHÀ

Nên mua năm; Vì có nhiều số « Đặc biệt » 12 trang bán giá cao, mà đối với người mua năm không tính thêm.

Ai không muốn mua năm mà muốn có báo đưa tận nhà cũng xin lấy mấy hiệu sách kè trên, ký một chữ, sẽ có báo đưa lại nhà.

Lấy số nào trả tiền số ấy.

Ngân phiếu, bài vở, thư từ, xin gửi;

M. NGUYỄN TƯỜNG-TAM

25, Bd. Henri d'Orléans, HANOI

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Một tờ chí dữ nữa của
đứa Bảo - đại

... Hoảng-Thượng muốn biết rõ cách
hành-dộng của các cơ quan...

HUẾ. — Hôm vừa rồi, đứa Bảo - đại có
xuống một tờ chí dữ, dài ý: « muốn biết
rõ các công việc hành - động của các cơ
quan chia-bi-ki, Quả nhân ra lệnh cho các
khách mời người phải một tờ trình rõ ràng
về công việc trong việc của mình theo
chương trình định như sau đây :

1. Công việc là chức các viên hay các sở
ấy.

2. Số các quan chức cao cấp mà viễn ấy
phải dùng. Tiền lương và trách nhiệm của
mỗi người.

3. Tính các cách mà trước kia, khi quả
nhân chưa về thì viễn ấy trực tiếp giao
thiệp với tòa Khâm.

4. Tính các cách công việc của các bộ do
viễn ấy, tòa Khâm hay viên cơ-mat giải
quyet trước khi quả-nhân hồi loan.

Các tòa Khâm-thiên-giám, Cố-học, Đô-sít
Quốc-sử-quán cũng phải có tờ trình các
công việc làm từ tết năm 1931.

Các khanh được tự ý trình bày ý kiến về
việc sửa đổi cách tổ chức viên minh, xét ra
việc dâng huy chương theo sự ict chung.

Nhưng tờ trình ấy làm bằng chữ báo
quốc ngữ và chữ pháp và dâng thẳng lên
qua chán do nội các chuyên đặt.

O

Ông Khánh-Ký ra Hanoi

Ông Khánh-Ký, một nhà làm ảnh có tiếng,
hiện đã mở một hiệu ảnh lớn ở bên Pháp
và một hiệu lớn tại Saigon, cả trong nước
ngoài nước đều biết tiếng.

Nay ông lại vừa mở thêm tại Hanoi một
niệm ảnh nữa ở cuối phố Hàng Khay, trước
hộp hàng Trống, có đủ các appareil moder-
ne, installation moderne, đặc biệt là hât là
thú máy làm bóng ảnh « glaceage », mỗi giờ
có thể in được tới 5 nghìn tờ, ảnh chụp
lối mĩ thuật tối tân, ví Pasteel theo lối M.

Trong biện lại làm tổng đại-lý cho hãng
Agfa ở Đông-Đương, binh đà các films để
chiếu bóng và kính giấy cũng những đồ
làm ảnh rất tốt. Ngoài ra còn làm đại-lý
bán các thứ trân thiết trang hoàng tối tân
trong các cửa hàng buôn.

Chừng nay mai ông Khánh-Ký sẽ Sai-
gon ra Hanoi và tiếp khách tại cửa hàng.

O

Tô-binh-Văn chịu giải hòa với
Nhật chăng ?

PHUNG-THIEN.—Hiện nay quân đội của
Tô-binh-Văn vẫn hiệp lực với quân M-
chiêm-Sor đánh xâm vào tỉnh thành Hắc-
long-giang, quân Nhật có ý náo-nóng lắm.

Cứ theo tin người Nhật nói ra thì dù
Tô-ván chưa rút quân nhưng đã tuyên bố

rất vui lòng giải hòa với Nhật, không muốn
dùng đến súng đạn nữa.

Nhật nói vậy có khong ?

O

Nga Nhật với đường xe lửa
Trung-đông

BỘNG-KINH.—Sứ thần của Nga ở Đông-
kinh « Nhật » là Troyanevsky, đã đến thăm
sứ thần Nhật ở Moscou là Hirots, hiện ở
Nhật, để thương nghị về bản hiệp ước
« bắt sám phạm » và phương - pháp công-
tác về kinh-tế của hai nước Nhật với Nga.

Cứ theo tin một tờ báo Nhật, thi trước
khi khởi hành đi Moscou, sứ thần Nhật đã
tiếp kiến phó-vice-minh bộ ngoại-giao Nhật,
và đã cho biết rằng chính phủ Tô-Nga
hiện đang bị một cuộc thương thuyết về
mấy việc sau này :

1.—Nga nhường hẳn lợi quyền về đường
xe lửa Trung-đông cho Mân-chau quốc lấy
một giá rất phải.

2. Số tiền nhường đó phải trả ngay.

3. Nếu Chính - phủ Nam - kinh hoặc các
cường quốc khác có làm khó gi trong việc
nhường quyền thi Chính - phủ Mão - chau-
quốc phải dàn xếp cho yên.

Tinh thê nước Tàu vẫn rỗi heng

Các báo nói về các việc phản phản Hán
phục cù với Lưu-trấn-Niên cho là có hại
cho Trung-hoa nhiều lắm.

Hiện nay Tường-giới - Thạch-vân-nam
chinh quyền trong tay. Song le Hán nay đã
đánh được Lưu và ý muốn cung Truong-
hoc-Luong lập lận Chánh-phủ phía Bắc mà
thôi, vậy Tường-khô-lòng mà đà nổi ý
muốn thu giang sơn vào tay mình.

Vừa đây, Tường-dông binh ở Hô - nam
cũng mong Hán sẽ sụp mà lui quân. Không
đè Hán xin từ chức Tường-dông Sra-dông là
có ý mưu lập lận một Chánh-phủ độc lập.
Còn Truong-hoc-Luong nay chưa định kế
hê với Tường-hay với Hán vì Truong chưa
rõ bén nào mạnh cả.

Trong thời kỳ ấy, Nhật-bản cứ việc thu
xếp việc Mân-chau mà không hề có đè
ý đến nước Trung-hoa rỗi heng nữa.

Dân Hồi làm dứt ở Thượng-hải.

Cuốn tạp chí Trung-hoa của Tống-trong-
Minh thứ trưởng bì Thiết-lò, và đảng
Uông-tinh-Vệ, có đăng một bài mà người
Hồi cho là cao phạm đến họ, nên họ đã cù
đại-biểu lên Nam-kinh yêu cầu chính phủ
trừng phạt tạp chí ấy.

Buổi chiều hôm 27 - 10, ngót 30 dân Hồi
mang gậy đến phá một cửa hàng sách ở
Thượng-hải có tên cuốn tạp chí ấy.

Bão ván chưa ngọt

Xuất từ chiều 25 - 10, bão ở phía Nam
duyên-hải Trung-ky. Bão đầu đầu bỗn miền
Trung, Nam-ky dưới ra, hai giờ chiều hôm
qua, bão đã về tuyễn và kinh tuyễn 119.
ngày ngoái đảo Bãi-loan, cách xa chung
non 110 cây số.

Sang tháng Novembre
này lại có sao chổi

Theo tin ở Nga-USSR thi một sao
chổi đã 30 năm nay chưa thấy, đến tháng
Novembre này lại sẽ xuất hiện. Ở hai nước
Trung-hoa và Nhật-bản, người ta có thể
trông rõ lắm. Ngôi sao chổi ấy xuất hiện
lần này có thêm một cái hiệu tượng rất là
lạ, đồng thời có một mồi sao xa bay rơi
trên mặt địa cầu. Ngôi sao chổi ấy khi di
đến độ rõ gần mặt đất thi phỏng vào ngày
17, 18 Novembre.

Xét ra ngôi sao chổi ấy vào khoảng tháng
Aout năm 1908 đã di gần địa cầu. Năm nay
thì khoảng hai, ba giờ chiều hai ngày 17,
18 Novembre ở Nhật-bản và ở Trung-quốc
người ta có thể xem xét một cách rõ ràng,
không cần phải nhờ đến kính trông xa.

Những sao xa có thể trông thấy được.
Trong sao giờ đồng hồ sẽ trông thấy đến
một nghìn ngôi.

NAM-DỊNH

Hai cái sác dàn ông chối
về sông Nam-Dịnh

Hồi 3 giờ chiều hôm 21 Octobre, người
ta trông thấy hai cái sác dàn ông trời về
khúc sông Nam-Dinh, một cái ở trước nhà
máy nước, một cái ở trước nhà máy ruyu.

Cả hai người cùng mặc quần áo, áo
khách đã nhuộm phu-xa lâu ngày, bên trong
đo dà cả. Cả người thi đã rữa cả thịt.

Xét hông có thương tích gì khả nghi,
nên quan trên đã giao cho hai viên hổ-
phố Dịch-hậu, Nam-xuyên mai táng.

Một người độ hai mươi tuổi, một người
chứng ngoài ba mươi. Không có căn cước,
nên không biết quê quán nơi nái.

Phúc - kiến lại nầy mầm nội loạn

NAM KINH.—Hôm qua đã đăng tin Tường
quang-Nai, hiện giữ chức trach-tieu-công
& linh Phúc-kiến, vừa ba lệnh bắt viên
Nguyễn-Sỹ Trần-quoc-Huy, vi đã thu lạm
7 triệu đồng tiền thuế của dân, đồng thời
ba viên vò-quan của Trần cũng bị bắt. Hai
đội quân của Trần-quoc-Huy và Tường-
quang-Nai đã bắt đầu khai chiến.

Đã có điện tín gửi đến hối Tường-giới.
Thach-nam sú tri với mấy viên quan binh
bi bắt kia ra sao ?

Nội loago Tú - xuyen chưa xong, lại
tiếp luôn đến Phúc-kiến, nước Tàu nếu cù
thì thi kiếp náo mồi yên !

Cai Thái lại phải đòi ra
sở mật thám Hanoi

Việc cai Thái đã kết liễu tại phòng Dv-
thâm, nghĩa là cai Thái bị buộc vào t-i
ngô sát Dương-thu. Tuy nhiên quan Biên-
ly vẫn cho tra xét cho tướng lão. Hiệu vua
đã ngài đã ra lệnh cho sở mật thám làm
angular-thâm.

Cai Thái bị đòi ra sở mật thám, dè ông
cầm Arnaud hồi.

BẮC-NINH

Một cái nạm ô tô ghê gớm
ở phủ Từ-sơn

Hôm qua một chiếc « ca-mi-ông » chạy
đường Hanoi - Bắc-ninh do tài xế Nguyễn-
vân-Sỹ cầm lái trên có hơn mười người
bành khách ngồi. Khi di ến gần ga Phù-
tù-Son chung hai cây số thi đâm pha một
chiếc xe bò bỗng người co ly kéo.

Chiếc xe ô-tô bị đù, những hành khách
đều bị thương, trong số đó có mấy người
bi thương nặng. Còn bốn người cu-li xe
bò thi một người bị trọng thương đã lập
tức cho mang về điều trị tại nhà thương
Thị-cầu.

Lỗi tại ai ? Sở cấm cùa mìn điều tra.

Hội Ai-hữu cựu sinh viên
trường Trung-Học Bảo-hộ

Xin có lời kinh cáo cùng các ban-huỷ
cựu sinh viên trường Trung-học Bảo-hộ
biết rằng hối đồng quân-trí hội ta họp vào
rồi định rằng đến chủ-nhật 25 Decembre
này (ngày 16 Noel) sẽ mở đại-hội đồng
thường-nic. Hội đồng quân-trí là cù một
ban Khách-hội để bàn định tổ chức các
cuộc vui về dịp ấy.

Ngoài bữa tiệc sau khi đại-hội đồng sẽ
cù một cuộc di thám trường Bảo-hộ là nơi
chúng ta đã cùng nhau họp lập, cuộc diễn
kịch do các ban cựu-sinh-vien diễn và
nhieu cuộc vui khác. Khi nào ban tổ-chức
để song chương-trình sẽ công bố để các
ban rõ. Dự tiệc mỗi vị định là 2p00. Ban
tổ-chức yêu cầu các ban, ai cù ý-kien gi
hay về việc tổ-chức các cuộc vui, cho biết
để châm-chước. Xin gửi thư cho M. Cung-
Binh-Quy, 21 phố Lambot Hanoi.

Tienda du tiệc, xin gửi cho M. Nguyễn-
Dinh-Phuc. Sous Direction des Postes
Hanoi. Mong rằng các ban hữu sẽ dự cho
thật đông đù ta cùng nhau họp mặt ôn lại
những lúc sum họp ở nhà trường.

Nên chú ý

Số 22 sẽ là số đặc biệt
Về các ông nghị

Cours de

1. Littérature française (programme baccalauréat) tous les jours de 19h à 20h 2. Français Mathématiques

programme diplôme tous les jours de 19h à 21h 3. Littérature Annamite tous les samedis de 20h à 22h

Ai muôn

- a) học thêm để thi Diplôme và Baccalauréat cho obac phần chúng tuyển ;
- c) học làm văn, thơ quốc-văn
- e) giải trí tiêu sầu ngoài những giờ làm việc cù sở, thi tài đến trường Hồng-Bàng mà nghe mây ồng Cử-nhân Khoa văn-chương khoa toán-pháp,

- b) chỉ có thi giờ học « Lớp tôi » để thi bằng tú tài ;
- d) học thêm hán - văn để biêu thấu quốc-văn ;

Ai Rồi thi tài

LYCÉUM LIBRE HONG-BANG

68. 70 Rue Jules Ferry - 12, 14 Avenue de la Cathédrale 39 Rue Lamblot - Hanoi

Cô Phạm-thị-Dàm bị bắt

SAIGON. — Trong mấy số trước chúng tôi đã nói rõ về việc sở mật thám Saigon vừa khám ra được mấy chi bộ hội kín tại Lực-linh mà mấy đồng bộ tại Saigon, bài được ngót trăm người, trong đó có cả mấy người đã bắt.

Nay theo tin một bạn đồng nghiệp tây trong Nam thì trong số dân bà bị bắt có một cô tên là Phạm-thị-Dàm, chính là con gái ông Phạm-bá-Phò & Nghé-an.

Nghé nói là sau mấy cuộc bối rối ở trong Nam lợp trước, cô Dàm giữ một trọng trách cho hội kín, tổ ý hoài đang lâm.

Tình hình Án - độ**Yêu cầu cho Gandhi được tha**

Hiện nay ông Gandhi vẫn bị giam, vừa rồi hằng lụa đồng Hồi là Shaukatali có bức thư cho Phó-vương tha bổng cho ông Gandhi để ông có thể dự cuộc hội nghị này mai bàn về vấn đề Án-hồi. Trong thư ông Shaukatali doãn rằng dân Hồi sẽ khẩn-khoan với ông Gandhi định việc cõi đồng bất hợp tác với dân Anh.

Có lẽ ông Gandhi lại**tuyệt thực chẳng?**

Vua xứ Zamaria định rằng không cho ban cố gắng vào các dinh của người Án. Thái-độ ấy có lẽ lại làm cho Gandhi tuyệt thực để phản đối.

5000 nghìn thợ đinh công

Ở Madras 5000 thợ của sở Hòa-xa đinh công. Cố lê thợ nhà máy diêm cũng theo.

Hội-nghị bàn tròn lần thứ ba

Londres 22 Octobre — Đến 15 November này, ở Luân-dôn sẽ họp hội-nghị bàn tròn lần thứ ba. 13 nước nháo sẽ cử quan Thủ-tướng đi dự, còn những nước nhỏ thi chung nhau một đại biểu: Agakhan làm đại - biện dân Hồi giáo và Ambedkar đại-biên họa dân « bắt khâc xúc phạm ». Tất cả có 40 ghế đại - biêt, không như lần thứ nhất có 96 ghế và lần thứ nhì 108 ghế.

Các đại-biên của hội-nghị Án-đô cũng không được dự.

Hội-nghị sẽ họp tại Thương-nghị-viên do Mac Donald chủ toạ.

80 triệu người chờ chết đói ở Mỹ

Washington 24 Octobre — M. Green, hội-trưởng hội Lao-đoong liên hiệp Mỹ, vừa nói rằng với tuyển diện yêu cầu dân Mỹ cứu giúp cho ba mươi triệu người đang chờ chết đói.

Phải ba mươi năm, dân Ý mới

thảm nhiệm chủ nghĩa « phát xít »

Milan 25 Octobre — Thủ tướng Mussolini thiên-thuyết nói rằng phải đến ba mươi năm, dân Ý mới thảm nhiệm được chủ nghĩa « phát xít ».

Tại Alain Gerbault

Marseilles 25 Octobre — Tàu « Maréchal Lyautey » ngày 28 Octobre đã gặp tàu Alain Gerbault ở gần mỏ Sardinia thuộc Tây Ban-nha Alain Gerbault nói rằng đến nay mình mới được vò sụ.

Sau khi nghị-viện bị giải tán, Ông Hitler hoạt động

BERLIN — Chính-phủ Von Papen không muốn cho nước Đức có chế độ nghị viễn, nên hành động một cách « độc tài » để bắt ngăn cản các đảng phái nhất là đảng Xã-hội quốc-gia không được hoạt động.

Nghị-viện do một nhán viên đảng xã-hội quốc-gia (đảng Áo-xâu, lãnh tụ là Ông Hitler) bị giải tán vì phản đối chính sách của Thủ-tướng Von Papen cho đến 20 November này có cuộc bầu cử lại.

Hiện nay Ông Hitler đã đặc thắng trong cuộc bầu cử hồi Juillet vừa rồi đương di về đồng khắp trong nước. Ông dùng máy bay cho nhanh chóng và mỗi ngày được điều vận.

Ông phái đổi chính sách của hội các Von Papen và trong lần này đảng ông cũng được cầm quyền.

Nước Đức gọi lòng thù oán cho bọn thiểu niêm

BERLIN — Từ giờ tại các trường ở đất Thuring, các ông giáo sư sẽ dùng hòa ước Versailles để cõi đồng một cách riêng. Ở tất cả các trường học, năm nào cũng vậy, từ ngày lễ Pentecôte trở đi, các ông giáo sư bình phẩm về hòa ước Versailles, nhất là các đoạn nói về việc abdication, và cái cõi đổi về cái tội của Đức gây nên cuộc Âu-chiến.

Cái điều trong hòa ước nói về cái tội ấy, học trò phải học thuộc lòng, để gọi cho tóm lòng muôn trống lại lời nói đổi ấy bết súc phát triển lên. Học trò đến năm thứ bảy tài mỗi tuần lễ trước khi tan học, thầy giáo và học trò cũng phải nhắc lại mấy câu vấn đáp sau này :

« Hãy nghe cõi điều trong hòa ước đã những cõi dịch của nước Đức bị đặt ra để làm cho Đức ô danh mãi mãi. Các nước đồng minh, và các nước kết liễu nay tuyen bố và nước Đức cũng công nhận rằng nước Đức và các nước đồng minh của Đức phải chịu trách nhiệm về các sự lõa hại của các nước đồng minh và các nước kết liễu, cùng phân dân các nước ấy phải chịu về cõi chiến-tranh do nước Đức và các đồng-minh của nước Đức và cố khai hàn mà gây nên.

Đọc song bài ấy, thi học trò đáp lại. « Tâm hồn ta bị hổ thẹn đau đớn cho đến ngày ta lại khôi phục được danh dự, và từ đó mới thôi. »

Ngoài giờ học tại trường công và trường tư, học-trò muốn thi bằng Sơ-học Pháp - việt được chắc chắn, nên luyện thêm Pháp-văn và Toán-pháp.

Hội trường Thăng-Long.

Số 2 và 9 Hàng Cót.

Văn vui..
Khóc...
Tôi nghiệm rằng người dân bà Việt-Nam cho cái khóc là quan trọng trong sự giao thiệp. Phải hiết khóc mới ra người lịch sự, mà phải khóc sao cho khéo, trong lúc khóc làm thế nào kẽ được hét lâm sự mới tài.

Trẻ con mới nhặt lên, các bà dâ giây khóc rồi. Đứa trẻ nào mau khóc và khóc cho khéo thì các bà cũng lấy làm vinh-diệu như được một người chồng cù-nhân hay tú-tài vậy.

Một vài ngày trước khi về nhà chồng, có đứa mới phải lập khóc.

Đã có một vài bà « nhà nghè » rất thạo, trong nom chỉ bảo : khóc thế nào là đúng địu, lúc nào nên sụt sùi, lúc nào nên đưa khăn tay lau mắt. Giảng điều phải cho khéo, phải khóc thế nào cho người ta cảm thương.

Dến khi đưa dâu, nếu bà con ai cũng khóc dâu khóc giỏi thì các bà « nhà nghè » tâl được thường và sẽ được đặt « hàng ».

Nhiều khi cười chay tang, có dâu bước về nhà chồng đã phải khóc ngay mẹ chồng rỗi. Không biết mệt, không biết người, mà nhiều khi họ khóc thảm thiết quá.

Trong đám tang, hiếu, thi cải khóc lại cần thiết lắm. Chẳng may nhà nào không đủ người khóc, thi phải mướn các bà « khóc mướn » Nhưng đây là sự bắt đắc-dĩ mà thôi : thường thường thi phải cố kiểm ra người khóc, không người ta riết, và chê bài.

Bao nhiêu phụ-nữ trong nhà phải ngồi quay lẩy quan tài. Hết có khách vào thăm

viếng, thi phải cùng nhau cãi tiếng khóc cho cao, khi nào khách lê song, lui ra thì mời thôi. Trong khi khóc phải kẽ rõ người chết dù là ông bà, hay cha mẹ, rồi cái công nuôi nấng già giò ra sao. Đã có những câu đặt sẵn cho tiên, phải học thuộc lẩy.

Nhiều khi phu-nữ tang gia vừa phải khóc lại vừa phải trả lời nom các công việc nữa. Đó là một cái khó, nhưng rồi họ cũng quen đi. Rong trong nom bếp núc chẳng hạn, hể có gọi lên khóc, họ tắt lái lên ngồi sụp bên quan, rồi khóc ngay được, thế mới tài. Tôi có biết một bà khóc rết tài. Dòng chỉ bảo người nhà thi chốt trống báo khách vào, kèn vừa thời lén thi bà cũng vừa cãi tiếng, vừa khóc vừa bao dày tá : « ơi mẹ ơi... , dòng hai dấu thời... mẹ đi đâu bỏ con thế này... chở gạo tám... mẹ đi đâu... tao đe trong buồng... mẹ vila ma khoc tal thảm thiết, ai cũng phải cảm động.

Nếu người chết là la một người có tuổi, không sot thương mrys, thi khóc lại khó hơn nữa. Vừa vui và cười dâu, vừa đơn sói gõi bánh, lại vừa phải khóc ra nước mắt. Nhưng dân bà con gái hoa tai lắm.

Cái khóc ở xã hội Annam đã thành ra một nghề. Các nhà khóc mướn giờ được thiên hạ hoan nghênh lắm, và quanh năm chỉ khóc mướn vải bún là đủ ăn.

Họ ra công chau dãi nghề ho cho một ngày một mè mang tiền bộ. Họ thật có lương làm nhà nghề.

CHỈ CÓ HIỆU**Đức-Thành**

N° 3 Rue des médicaments Hano
Bán các thu đèn và đồ sáp làm nhà là có tiếng.

Hàng tốt, giá phải chăng.
Lampisterie Quincaillerie.

— **ĐỨC-THÀNH**

Thứ kem thay phấn hiệu Velouty Dixor càng dùng màu già càng my khi ra mưa ra nắng cũng khi nhảy đầm mà có bồ hôi ra cũng không giảm mất mẫu kem. Thứ kem này không những thay phấn, mà về mù a rét dùng thay thuốc nề thì không thứ nào tốt bằng.

Có bán lê khắp mọi nơi

Đại-lý độc quyền : **LUNE FAT, 23 — Rue Changeurs, Hanoi**

— Cụ di đâu với vàng thế?
— Ấy chết! Ông, đê ioki kêu nô u, đê người ta morg đoi lì không liệu?
Ai mong cự?

— Tôi chỉ có búa di dạ liệc ở hiệu cơm tay Lạc-xuân ấy mà, ông có biết không?

— Ai bảo tôi là gi hiệu Lạc-xuân, có phải ở số nhà 65 phố Hàng Bông mà là hiệu to nhất Hà thành của người Annam mở; số giây nói 528 chứ gì.

Nên chú ý

Kỳ sau sẽ ra một số đặc biệt
Về các ông nghị

hôn búi.. ..mơ tiên

của E. Khai Hùng

Tranh vẽ của Đông-Sơn

(1...) Ngọc theo chủ tiều di vào một tòa nhà gỗ thấp lợp ngói, bên trong bài trí rất sơ sài. Ở gian giữa, sau cái bệ đặt trên giải chiếc chiếu đã cũ là ban thờ tổ đặt trong một cái hầm cung xây thùng rá như cái miếu. Ngọc vén bức màn vải tây dỗ lên thi thấy lờ mờ đèn hai chục pho tượng, liền hỏi chủ tiều:

— Đây là các vị sư tổ có phải không chú?

Không thấy trả lời, Ngọc quay lại, thì chủ tiều đã di từ bao giờ. Ngồi đợi hồi lâu, vẫn không thấy ai ra vào. Trời dần dần tối. Một lúc trông không rõ các thức bầy trong nhà nữa. Lại thêm ngoài sân lờ mờ có bóng trăng, nên ở chỗ tối trông ra, thấy như mình ngồi trong một cái hang sâu vậy.

Ngọc vừa mệt, vừa khát, đương mong có người nào để xin chén nước thì nhìn qua cái giái che hiên, thấy có ánh đèn ở dưới bếp đi lên... rồi nghe có tiếng người nói:

— Nay chủ Mộc, tôi đã bạch cu rồi. Cu sắp xuống đấy... À! trong khi tôi bận làm đèn thi chú đã lấy nước để ông Ngọc rửa mặt chưa?

Tiếng người trả lời:

— Chưa, tôi đang bận giặt vung.

— Thế bà Hộ đâu? .. nhưng thời tôi đem đèn lên rồi tôi lấy cũng được.

Chú Lan bước vào Cây đèn dầu tay hình bát mảng chiếu ánh vào mặt chú trông càng xinh lấm. Ngọc ngầm chú lại tưởng đến bức tranh người con gái Nhật cầm chiếc đèn xếp của nhà họa sĩ Utamaro. Nữ cưới tự nhiên nở trên cặp môi Ngọc khiến chủ tiều ngược mắt lên trông thấy ngượng nghịch, lung tung đặt

(1) Tiếp theo kỳ trước.

cây đèn xuống án thư rồi vội bước ra ngoài.

— Nay / chủ Lan, chủ làm ơn cho tôi xin ấm nước nhé.

Chú tiều chân trong chân ngoài quái cõi lại trả lời:

— Vàng, mời ông ngồi chơi, rồi nhất nứa xuống nhà trai soi nước và soi cơm.

thì thờ ai thế?

— Đây là các hồn. Nghĩa là những người không có thừa tự bầu hồn ở chùa thì nhà chùa cúng cho.

Có tiếng guốc lopolitan ở ngoài hiên. Ngọc nhún ra thi một vị Hòa-Thượng minh mặc áo vải nâu rộng, chân di dài guốc gót tre già, tay chống cái gậy trúc, ung dung bước vào.

vội vàng bước ra biển nói:

— Cảm ơn chú, chú cứ để đấy cho tôi.

Sư Cụ nói tiếp :

— Sao không lấy ghế đâu? Chủ không trông thấy thầy ấy vẫn quần áo tay à?

Ngọc vội đỡ lời :

— Được, bác đê mặc cháu Rồi trở vào cái khăn mặt vải ta nhuộm nâu còn mới hỏi chủ Tiều :

— Khăn của chủ đấy à, chủ Lan?

— Thưa ông, khăn mới lấy ở hòn ra đấy à!

— Sư cu mắng :

— Sao không lấy khăn mặt hóng dè thầy ấy dùng?

Rồi quay lại mỉm cười hỏi Ngọc

— Cháu mới đến chùa mà đã biết tên chú ấy là Lan à?

— Hầm bác, cháu gặp chủ Lan hỏi truyện nên biết.

Lúc đó lại thấy chủ Tiều cười. Liền hỏi :

— Sao Chủ lại cười tôi?

Lan sê dịp :

— Vì tôi thấy ông sưng Cú là bác Ông nên bách Cú. Người xuất-giả tu hành thi người nhà, dẫu thân đến đâu cũng không được nhận họ.

Ngọc mỉm cười :

— Thế à? Cảm ơn chủ nhé! Xưa nay tôi không hỏi tướng-lận nên không biết.

Một lát chủ Mộc lên mời Ngọc xuống nhà trai soi cơm. Ngọc đứng lên xin phép sư cu rồi theo chủ Tiều di qua sân, tới một cái nhà ngang dài tới ngoài mươi gian, nhưng chỉ đê ba gian làm nhà tiếp khách thập-phương.

Ngọc vội vàng đứng dậy chắp tay thi lễ.

— Lạy bác ạ!

— Cháu dãy à? Cháu dã được nghỉ hè rồi à?

— Vâng!

— Mẹ cháu được mạnh chứ?

— Đôi ơn bác, Mẹ cháu nhờ giỏi vẫn mạnh.

Chú Lan nghe Ngọc nói, túm tim cười, di ra. Mấy phút sau Chú bung lên một thau nước, Ngọc trông thấy

NHÀ THÌ NHIỆM BỆNH LÂU GIANG

Bà phát-minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy
Hiệu thuốc LÊ-HUY-PHÁCH làm thuốc đã lâu năm. Phòng riêng để thí-nghiệm bệnh Lâu và Giang-Mai.

Hồi năm 1931 đã phát minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lâu mới phái (état aigu) bắt cứ mủ, máu buốt tức chí dùng từ 4 đến 6 vò là khỏi hẳn, mỗi vò giá là 0p 50.

Lâu lâu năm (état chronique) thường sinh trước tiền vàng đeo, hayduc cùng tần-vần, lúc đi tiêu thấy nóng, từ chi mồi mệt, yếu đuối, và cảm lạnh nhiều caoeng khó chịu nữa. Như thế chỉ dùng 2 vò là triệt-trùng, giá mỗi vò 0p 60 và 1 hộp to Bồ-Ngũ Tang-Trù-Lâm 2 p 00 (hộp nhỏ 1 p 00) là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ già lai tiền. Còn bệnh Giang-mai thì bắt cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi ben là bệnh lâu, ai ai đều biết.

Ai muốn hỏi điều gì, xin định theo timbre 0p 05 để liên việc trả lời. Ở ua thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách linh-hoa gao-ngân (C. R.)

Thu và mandat xin gửi cho:

M LÊ HUY PHÁCH 12 route Ville-Tre. Hanoi, Tonkin

QUẢNG-MỸ

13. Rue de la Soie. Hanoi

Téléphone. 702

Gallerie de luxe et tous tissus

Bản hiệu mới về rất nhiều hàng mua rết:

Hàng Tàn: cầm, nhung, Thượng-hải, gấm, vóc, nhiều dù các mài.

Hàng Tây: nhung, satin, lam hoa gấm, satin den chiếu tây chon và thau, và dù các mặt hàng khác nữa.

Bản hiệu lại có nhiều các kiêng ôean (parapluies cannes) và các ngài dù với hộp thời trang.

QUẢNG-MỸ

Hiệu con rồng vàng

còn thi ngắn ra từng gian làm phòng ngủ. Ở đây bài trí có phần lịch sự hơn nhà Tô nhiều, gian giữa giáp bộ sập gỗ mít, kê một cái bàn, và đối tráng kỷ lìm lâu ngày đã đèn bóng. Trên xà treo một cái đèn ba giày, có chụp bằng thủy tinh sơn men trắng. Hai bên kê sát từ tường ra tới ngưỡng cửa ba bộ ghế ngựa quang giàu ghép liền với nhau.

Ngọc nháu nhìn mâm cơm đặt trên bàn, tẩm tim cười; vì buổi tối hôm ấy thấy nhà chùa có vẻ náo nhiệt, nhộn nhịp kê lèn, người xuồng, lạch cách bít đĩa, nồi mâm, thi ván tường các chú Tiểu sứ soạn một bữa tiệc sang trọng để thết khách quý. Ai ngờ trên chiếc mâm gỗ vuông chỉ thấy lòng chòng dưa giưa, dưa cà và dưa muối vừng.

Lúc đó chú Lan bưng lên một bát đậu-phụ kho tương, khói bay nghi ngút. Chú hơi cau mặt, hỏi chủ Mộc:

— Sao chú không bảo bà Họ rỉ r(fullfile)

— Đầu lạc hết rồi, mai mới mua được.

Chú Lan lại quay lại nói với Ngọc:

— Thưa ông, nay ông hãy sơi tạm. Nếu mai ông muốn dùng cơm mặn, xin bảo bà Họ làm riêng để ông sơi.

— Cảm ơn chú, nhưng tôi thích ăn cơm chay.

— Ông quen ăn mặn nay dùng một vài bữa cho biết mùi chứ ông ăn mãi cơm chay thế nào được!

— Được chứ! bên tây cũng có người chỉ ăn đậu cùng hoa quả quanh năm mà lại khỏe mạnh hơn là ăn thịt.

— Thế à ông? nếu vậy càng hay.

— Không những tôi thích ăn chay, tôi lại muốn xin phép cụ được cùng ăn với hai chú cho vui.

Chú Lan cười

— Thế không được.

Hôn bướm...mơ tiên

— Sao vậy? Tôi chỉ muốn nếm thử các sự khâm khở của đạo phật, vì tôi thấy tôi yêu đạo phật lắm, nhất là từ ngày tôi bị...

Nói đến đây, Ngọc ngừng ngay lại, mím mím cười, vì suýt nữa đêm truyện riêng của mình thô lỗ cho hai chú tiểu nghe. Ngọc không hiểu vì đâu

— Thưa ông, có hai cờ: một là như thế người ta cười, hai là chúng tôi đã di tu hành thì không những phải ăn khâm khở, mà lại không được ngồi cùng mâm với...

— Với người trần tục phải không?

— Nghĩa là với người không tu hành - Như đến mai có giỗ cơm ông

lúc mới gặp chú Lan là đêm lung quay luyến ngay, như người gặp bạn thân muôn đêm bết những sự đau đớn phiền muộn của mình cùng người san sẻ...

Ngọc ngồi ghế êm - thầm nghĩ-ngợi, hình như ôn lại một quãng đời rực rỡ, thì chú Lan sởi bát cơm đặt êm mâm :

— Mời ông sơi cơm.

— Cảm ơn chú... sao chú lại bảo tôi không thể ngồi ăn cơm với các chú được -

ngồi sơi hầu cu cũng phải bưng hai mâm, chứ không được ngồi cùng mâm với cu.

— La nhỉ! nhưng nếu tôi cũng đi tu thì được chứ.

Chú Lan mím cười;

— Vâng, nếu ông cũng thu - giới, nhưng khi nào ông lên chức sư-cu thì mới được, nghĩa là it ra cũng ba mươi năm nữa.

Lúc đó nghe có tiếng mõ. Chú Lan với vàng chạy lên nhà tắm. Ngọc cũng bắt đầu ăn cơm. Quay ra phía bên

thầy chú Mộc đứng khoanh tay, Ngõi liên hồi:

— Sao chú Lan nghe tiếng mõ lại chạy hấp tấp đi đến thế?

— Bầm, sư tồ gọi.

— Cu gỗ mõ gọi à?

— Vâng...nếu nghe hiệu-lệnh mà không thưa dè cu dính đến tiếng thứ tư thì chúng tôi phải ra ngay sân quét dọn tội.

— Luật nhà chùa uy-nghiêm nhỉ?

— Chả cứ chúng tôi, đến sư bác, sư ông cũng vậy. Năm ngoài sư ông ở đây cũng đã phải qui đến nửa ngày.

— Thế à? Vậy bây giờ sư ông đâu?

— Bầm, cu cho di chù-chì ở chùa gần đây.

Một lát Ngọc lại hỏi chú Mộc:

— Nay sao chú Lan lại sô lô tai nhỉ?

— Thưa ông, vì cha mẹ chú ấy hiến hoai được có minh chủ, nên khi bé mới sô lô tai.

— Thảo nào! tôi cứ nghĩ chú ấy là con gái giả trai - mà chú ấy cũng xinh xắn như con gái ấy nhỉ? từ dáng bộ yêu diệu cho chí tiếng nói đều-dàng...

— Vâng, chú ấy rất sáng giại. Mới thu giới có hai năm nay mà kinh-kệ thông lâm. Gì lẽ năm nay thế nào cũng lên sư bác.

(Còn nữa)

Nhà, đất bán rẻ

Muốn bán một căn Hotel ba tầng, số 318 và 310, đường Khâm-thiên, làm toàn bằng cement armé và gỗ lim trong có 16 buồng đủ cả đồ dùng đương Hồng-kông, tủ gương v.v.

Và một khu đất 310 thước ở bên cạnh.

Tuy ý ngài nào muốn mua riêng lô đất hay lô nhà cũng được, giá bán rất rẻ, cách giá dễ dàng.

Ngài nào hỏi xin mời lại hiệu thuốc hay có tưng.

Từ ngọc Liên.

78 Hàng gai Hanoi

**NÊNHÚT THUỐC THƠM
ANG LÊ**
hiệu
ROSETTE

COMPAGNIE KOLONIALE TABACS
Cigarettes à la mode

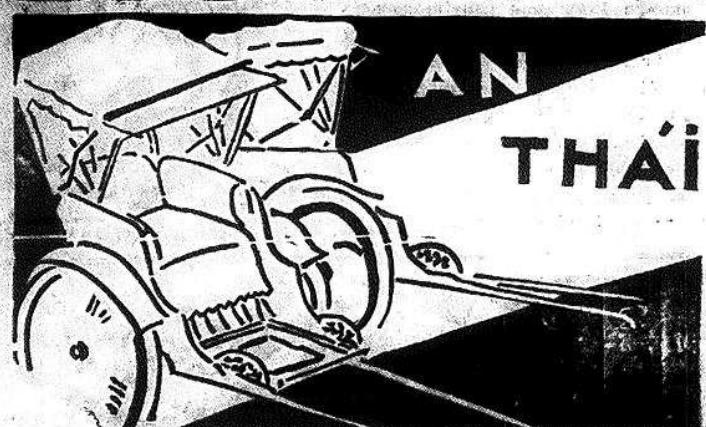
\$ 0,13

**Hiệu thuốc tây
VU ĐO THIN**

25 27 29 phố Bờ-hồ
gần ga tàu điện
Hanoi

Thuốc ho
Pulmogénol
Op 70 ml/ chai

Rượu bồ
Vin Super Tonique
Máu bồ

Hiệu đồng xe tay rất chắc chắn 23 phố Cầu gỗ - Hanoi

Thực vậy ! Thực vậy !

Không giám khoe tài

Môn thuốc trị chứng đau già giãy của Quảng-Đức-Sinh được phòng chung tài, giờ y-sĩ quan Ngọc-Sơn nghiên cứu rất tinh vi, đã chữa giúp lâm bệnh nhanh, có chứng ấy thực rất thán biến.

Mới đây Mme Truong-duc-Huu chủ nhà hát Phúc-Thắng và M. An-Phu số 4 hàng Bồ Hanoi, cũng có chứng đau già - giãy, có lấy thuốc của bản đường điều được khỏi cả.

Bản đường xem mạch, bốc thuốc, chuyên chữa các chứng ngoại cảm, nội thương và có đủ thuốc hoàn tán sẵn xang gói giấy hay đóng hộp để các bệnh nhân di xa, tiện uống không phải sắc.

Bản đường chủ nhân xin sẵn lòng mạch đậm các bệnh nhân các phương để phòng các chứng bất kỳ.

Kính cáo

Quảng-Đức-Sinh
31, phố Hàng Bồ, Hanoi

Bảo-Bình-An được phòng

CHAN-SEUK - YU chủ nhân
số nhà 35 hàng Ngang Hanoi
giáy nút số 550

Năm ngoái ở số nhà
38 hàng Ngang, nay
đón lại sang trước
cửa hàng phô ấy số
nhà 35 Hanoi.

Trong hiệu có Chau
Seuk Ya liên sinh
xem mạch không lấy
tiền.

Tiên sinh biện đã
chữa nhiều cho các
quan Tây Nam, c.
nhất là chứng chí tốt.
Xin mời quý vị
lại xem sự thật, mời
biết là hay.

Bản được phòng lại có các hang cao
đau боли và các thứ nám thật tốt.

Thuốc bảo chí tốt, giá lại rẻ xia nhau
kết giao phạt bà kèo lầm.

Bảo-Bình-An

Một sự chẳng ngờ

Tưởng số xưa nay tôi vẫn cho là một
Khoa-học thường thức để tiêu khiển
song vì tính tò-mò nên tháng hai vừa
rời tôi có đến chơi nhà ông Thần-cốc-Tử, số 49 phố Hàng Bông đêm xem
1 quả Cát hung, vận hạn tương-lai dĩ
vãng.

Ông nói đều đúng cả, nhưng ông có
giận một điều cần thiết rằng phải để
phòng, kèo đến tháng tam này khéo
tến vợ chết con chết.

Tôi chẳng để ý đến lời doán vì vợ
tôi đang có thai mà khỏe mạnh; thế
mà đến tháng tam ngày mồng chín
con tôi chết, đến mười hai vợ tôi chết
một cách chẳng ngo.

Tôi rất đau đớn, song rất phục tài
ông Thần-cốc-Tử là một nhà tướng
số rất giỏi đời nay. Vậy có vài hàng
thành thực giới thiệu ông với bà con
ta.

Bùi-ngọc-Khang

320 Route de Hué

**Khói hút
đầu đơn**

Trong số 1553, Ngo-báo chí trích lời viết
quốc-ngữ của báo Phong-hoa (bắt chước
lời viết bắt trước) thể mà cũng trong số báo
 ấy, Ngo-bác viết : « trí-trich » (mục tin hện
ngoài) « dan nhâ » « giới nước » (hoa điểm
ngang), « đường trống gai » « xàu
thuong » « chọn phu » « vui xuông »
(chuyện anh vở) còn nữa...

Chữ « bắt trước » chưa ngo bằng những
chữ trí-trich, dan nhâ, giới nước, trống
gai, có phải chẳng bạn đồng-nghịệp ?
Và xưa nay Phong-hoa có trích nhữn
g chữ viết sai tr với ch, s với gi, s với x
vào mục bat đầu đơn đầu ? Bạn đồng
nghịệp làm đấy. Vậy thì không những bạn
 « có tội với quốc-văn » (chữ to tái quá !)
 mà còn có tội với lương tâm nữa.

Thôi ! này Ngo-báo, đừng lên giọng thầy
đò nữa, vì chính mình cũng đã làm trái cái
qui cù nô đã do sự thông dụng mà có !

Một câu trích ở bài « Sau khi đọc bài bàn
về quốc-văn » của ông Nguyễn-Wanh-Tường,
Cùng ông ngõ chuit thiên-khiển về văn - dù
quan trọng ấy :

Thiên-khiển là vật gì mà ông Thôi - Phi
muốn ngõ cùng ông Tường vậy ? Hay cũng
là cái « đầu nhà oán » như ông nói đấy ?

Cũng số báo ấy, trong chuyện Ngo-báo
« Anh vở » ông Lưu-văn-Nhâu viết :

1: Xa xa tiếng khói lẩn với tiếng tù-và
chốc chốc lại hót dài « cùi giọng thiết tha... »

Không, ông Lưu-văn-Nhâu làm đấy, hoặc
giả ông sáng tai quá (nếu ông không điếc
đặc) thì mới nghe rõ tiếng khói, chứ ta
người thường thi chí nghe thấy tiếng khói
trong bay tiếng ếch mà thôi, nhất là lại
nghe lén được với tiếng oang oang của tù
và.

2: Trên nét mặt Văn Lan lung láng hai
hang nước mắt.

Thế thì không biết hai hàng nước mắt
ấy « chúng nó » lung láng à vào khung

nào ? Nói trên nét mặt thi nghe bồ đồ lão.
Chỉ nghe thấy nói nét mặt vui hay nét mặt
buồn, chứ chưa bao giờ thấy ai nói nét mặt có
hai hàng nước mắt lung láng bao giờ.

3: Làm nghĩa vụ người chêng với người
cha cho tron dạo.

Cái chữ « với » còn con ấy mà làm mất bản
nghĩa của vấn đề. Nên cần thận. Nhà văn
sĩ họ Lục không tin thử bình lại câu vấn
xem có xuôi tai không ?

Báo Khoa - học ngày 1 November, trong
bài nói về giáo-su Piccard bay lên stratos-
phère, có câu :

Ngày nay ta bước chân lên được từ
đường stratosphère rồi.

Điều thứ nhất : làm gì có đường stratos-
phère.

Điều thứ hai : thử mời ông nào viết bài
ấy bước chân lên đấy hộ !

Cũng trong số báo ấy, ông T. C. Tiễn,
trong bài « kiêu-dịch » có câu :

Khoa học thái túy đời nay thì nói rằng:
1: Sấm là tiếng rao động rất nhanh của
một lớp không khí,

2: Chớp là vết của lớp không khí rao động

Câu 1, ai có hiểu còn hiểu được.

Còn 2, chỉ riêng ông T.C. Tiễn hiểu được
và thôi, mà ông lại hiểu lầm. Chớp là
chớp, chứ không phải không khí rao động
mà sinh ra chớp được.

Khoa học Thái túy không bao giờ nói thế.
Đó là khoa-học riêng của ông T. C. Tiễn
chẳng ?

Họ giải nghĩa : Ông H.V. Tấn ở Nam-
Kinh bài báo Khoa-hoc; bắc-in là gì ?

Ông P. M. Chiểu trả lời :

Hắc in người ta thường dùng để son gò
hay các loại kim khí là một chất den manh
mùi, tay gọi là Coltar, có bán ở các hiệu
buôn son tay.

Giang nghĩa theo phép khoa-hoc đấy —
Ông H.V. Tấn chia khòi biếu vậy — Nếu si
hồi tôi mò hỏng là gì thi tôi sẽ theo ông
Chiểu mà trả lời : Mò-hóng là một chất
den bám vào móng nhện, tiếng tay là noir
de son, ở trong bếp có rất nhiều.

Giá ông Chiểu trả lời : hắc in là một chất
bởi đến đâu, den đến đấy, có lẽ lại rõ
nhất là hơn.

Bóc thơ gửi thăm bao của Văn-Sở đăng
trong báo Tiên-long số 30 có câu :

Phu nữ ở hàng Giang nhiều những chi em
cô dâu chau giời tung cầu hót rất mê ly.

Hàng giang ngày Nay làm gì cô cô đào ?

Và chinh ông Văn-Sở cũng đem khởi úc

mơ mộng mà chưa giờ những câu văn
mê-ly.

Cũng trong số báo ấy, ông Nguyễn-Lưu-
Khai viết : Ông Phạm-dai ntn.

Nghe câu này như có nghĩa ông phạm
tội một người đại khinh.

Người bắn kéo (của Khách-Tho) Dang-
Pháp số 1095 nói :

... Thân tôi tái phát phản đối mà chống
chợi voi dài vật chât.

Phản đối cái gì ?
Chẳng biết lợn già viết sai meo hay định
đặt câu nói sai meo cho anh bắn kéo
giết nát.

Ngo-báo ra ngày 4 - 11 - 32, trong bài xã
thuyết « những cơ nghiệp đồ nhào », ông
Tha-Sơn viết :

... những người đã chết đi, thi không
thuộc về đất sống nữa.

Ü. đúng đấy !
Một khắc đồng hồ trước khi chết thi nó
sống, và một khắc đồng hồ sau khi nó
chết thi vẫn là nó không sống.

Cũng số báo ấy, trong bài « hai chi em cõ
Minh trầm minh ... »

... Trên bờ hồ Tây, hai người canh-sát
thấy có một cái thuyền, xuống xem thì quả là
cái thuyền ... !

Là ohh ! ngồi trên xe trông nó là cái
thuộc mà xuống xe xem thì nó vẫn là cái
thuộc, quái thực!

Nhát-dao-Cao

Phó ruộm Bờ Hồ đò

Những câu đố này, ai giải được, sẽ thấy
nhìn ... sa la.

1 Bánh gi rẽ nhất ?

2 Bánh gi ăn ngon nhất ?

3 Quả gi to nhất trần gian ?

4 Cái gi không ăn mà « là » ?

5 Ai lười nhất thế gian ?

6 Trước khi ông Giac-cát nằm ở Nam-

đương thi ông nằm ở đâu ?

7 Tao-hoa làm cái gi cũng hoàn-toàn,
sao không sinh ra người ta có một mũi
đứng trước, một mũi đứng sau, đe khói
bị ô-tô kẹp ?

Câu giải nghĩa phải gửi đến nhà báo
trước ngày thứ hai.

Số sau sẽ cõi dâng lời giải.

Không nên bắt cháy

HUẾ-DÂN
NHÀ TRỌNG HÃNG
46 HÀNG DA GIÁP HÀNG BỘNG

CHUYÊN MÙ
TRỌNG HÃNG, CHUA RÃNG
DU ỐNG NG: VĂN QUYỀN
CƠ ĐAING THỨC CHÍ Ở PHAP
VỀ, LÀM LÔNG VIỆC HẤT CẦN
THẬN VÀ MAU CHONG

HUẾ-DÂN

Imprimerie Lithographique

HỢP THANH

96 Rue des Tasses Hanoi

là nhà in thạch-bản có đủ các khí cu, máy móc, chuyên môn in các bút giấu hiệu ngụy xác:

- Hiệu pháo — hiệu chè — hiệu rượu — hiệu hương — lịch v. v. v.

Các n. ài cần các kiều dẹp, trong nhà có người về chuyên môn, rủ am hiểu về lối khuếch trương đường thương-mại.

Các thợ làm mây rất khéo-léo, đã đào luyện lâu năm trong các nhà in tay-nam.

Các ngài cần in các thứ giấu hiệu ngụy xác, rủ nbiều ít, xin mời lại bán sô thương-lượng, sẽ được giá rất ha

Ở xa viết thư hỏi giá, xin giài trả ngay.

Hợp thành

69 Rue des Tasses Hanoi

Sản đồ nêu-trang

NÈN ĐEN

HIỆU VẠN-TƯƠNG

Chính hiệu BÀ LỤC

số 293 k. Phố Chợ Sắt Hải-phòng
Có bán theo cách linh-hóa giao ngan

BIJOUTERIE TONKINISE

VAN TUONG

(Chính hiệu BÀ-LỤC)

HAIPHONG — 293k, Phố Chợ Sắt

Bản hiệu chưng làm, bán và chữa đủ các đồ vàng bạc thời trang Nam-Việt đã hơn 20 nămoi năm nay; bao giờ vàng cũng tùng luồi đúng cầu.

Lai cùn thêm các thứ chè ướp hoa sen — Sâm Cao-ly, Huê-Kỳ, quế thanh, yến, Quảng-Nam.

Quí khách có lòng chiểu cố sẽ không lo ngại điều gì.

Có bán theo cách linh-hóa giao ngan
VAN-TƯƠNG

TÉ-MÝ
Cho thuê {
XE, ĐÀM-MA
BỘN RỒNG
Ô-TÔ
80, Ngõ trạm mới
Rue Bortaire, HANOI

Các ngài nên cho các em học:

TRƯỜNG

SONG THANH
Rue jacquin

ở nhà trường có thầy giáo đứng dắn, săn sóc kỹ lưỡng đến sự học của các em.

Một cuộn sách « thiết thực » có ích-lợi vừa xuất bản do Nhà Nước thông dụng:

LUẬT TRƯỚC - BẠ MỚI

Thề-lệ đương thi-hành tuề trước-bạ, tem, ốp bọ và Địa-bọ, có thi dùdán giài rõ ràng

ông Mai NGUYEN-QUANG-THAI soạn

Sách này sau khi quan Chánh Trườc-ba Đông Pháp và quan Chánh Địa-bọ Đông-Pháp xem qua rồi. Tòa Trườc-ba Trung-ương lại kiểm-duyet cẩn thận

Còn g.văn số 4.II7 — E, gửi ngày 27 Décembre 1930. Quan Giám-Đốc-cái-Chính-dồng-Pháp eogiới thiệu với:

Quan Thông Độc Nam kỵ — Quan Khâm Sứ Trung kỵ — Quan Thông Sứ Bắc kỵ

Nên mua quyển này cho các ehre-dịch chốn hương thôn thông dụng, vì là quyển sách thiết thực rất có ích lợi cho nhân-dân

sách giấy 90 trang. Giá Op.60

Có gởi bán ở các hiệu sách lớn các nơi. Ở xa nếu muốn viết thư thẳng về bản quán mua, mỗi cuốn xin gởi thêm Op.20 tiền cước.

Thề nào là
« Phòng-tich »

Bệnh phòng-tich đầu óng dài bì súc huy-đem thường hay bị, từ 25 đến 60 mươi tuổi hay bị lâm. 1- Vi-cơm norouay say với hanh-tinh-dục; 2- Ấm xong đi ngủ hay đi tắm-ngày nóni-thu bệnh, gọi là phòng-tich. Khi lâm bệnh thấy dày hơi, tức cổ, tức ngực, cảm khát mồis mòn ăn, ăn o, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt. Mất lâu năm, sắc mặt vàng, da bụng giàn. Một nồng 1, 2 hồn hàn, ô-liu. Phòng-Tich thường được Con Chim không công-phat, dùng bệnh-đi-thay để chia hoặc khỏi ngay. Một lầu chia hai bén nồng giá Op.60.

VU-DỊNH-TÂN

178 bis. Route Lach-Tray, Hai-phong
An-tú kim-tiền năm 1926

Các nơi Đại-lý

HANOI: M. H. Lô, 22 bis phố Hué; Trần-văn-Huân 99 phố Mới; Quảng-kinh-ký, 49 phố Hàng Long; Nguyễn-Ngọc-Linh, 25 phố Hàng Bông — HÀ ĐÔNG: Hiện-Nam-Thị; Chợ bưởi; Bảo-Châu Photo phố Bruxelles; Hàng-Phong & Chợ Tín — NAM-DỊNH: Hiện-sinh-sinh-Dường 19 phố Khách; Hàng-Long 9 Hàng-Tinh — HÁI-DƯƠNG: Hiện-Chí Lan 11 Đông-Thị — BẮC-NINH: Vinh-saint 162 Tiền-An — SƠN-TÂY: Vạn-Thanh 49 Hào-Tỉnh — HAIPHONG: Hiện-Nam-Thị; bán sách vở 48 phố Bonnal — VINH: Sinal; Huy-phố-gare — HUẾ: Vinh-Tường 49 Gia Long — SAIGON: Hung-Vuong 13 Espages.

Các tỉnh trong ba kỳ có đại-ly bán,

BA CƠN TA NÊN

Chú ý

Ông Bang-hữu-Đạo mới ở Singapour ra Bắc-Hà ta lần thứ nhất, có tài xem được những việc quá-khứ vi-lai 10 điều đáng cù 1, tướng pháp như-thần. Bà con ta ai có sự gi nghi ngờ đến bản mệnh, hoặc vi quên lơi, v. v., xin mời lại xem ngay, không dám khoe hay, nói lầm. Mong lầm thay!

M. Bang-hữu-Đạo

Hiệu Hồng-Xương

số nhà 63 phố Hàng Buồm
(& trên gác)**Xin mách giúp**

Nếu các ngài muốn được một c-i-xé nhà đẹp đẽ, son-tốt chắc chắn, thì nên, lại hiếu:

AN-THÁI

Ngài sẽ được vừa lòng; và hiện đố sẽ trông nom sang sửa hộ ngài lụt không tinh-tiền.

MÙA RÉT BÁ TƠI

Phò yêu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyễn,
có một không hai

BO-PHẾ THANH DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mất lao, hết xuyễn, giúp ích cho người, công thợ chảng nhà, có dùng mới biết

Lọ con
Lọ lớn

0p.40
0p.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG

47 phò Hàng Đường Hanoi — Giây nói số 805

QUỐC-HỌC TÙNG-SAN

SƠ-CUỘNG hiên 14p

PHÒ-CHIÊU THIỀN-SƯ

Thi văn tập

Dật-sứ thi-văn và nguyên bản

Sơ Kinh Tân Trang

của ông Phạm-Thái tức Phụng tức Chiêu-Lý
Sách giấy 110 trang. Giá bán 0p.30

NAM KÝ THƯ QUÁN

xuất bản

17, Boulevard François Garnier — HANOI
Tél. 882

CÙNG CÁC NGÀI

có bệnh nên biết

Ông Hứa-gia-Ngu là một danh y có tiếng khắp trong Nam ngoài Bắc ai cũng biết, ông đúng chủ hiệu bào-chế Thiên-hòa-Đường & số nhà 25 phố Hàng Gạo (gần chợ Đồng-xuân) ông làm thuốc bấy lâu nay, ông có tài xem mạch bắc thuốc, chắc bà con đã thường biết ông, bắt luận kác nào ai muốn bắt mạch xin đơn, ông vui lòng không quản tiền nong, nhiều ít, hoặc không cũng được, không quản khó nhọc, còn các thứ bào chế dùng phép không hề giả rõi, các thứ kinh nghiệm về khoa phụ nữ, và các thứ cao dán hoàn tán thì rất hiệu nghiệm. Nói tóm lại là trong bào chế của ông chứa đủ các chứng bệnh, vậy bà con nên biết, mà dùng trong khi có bệnh.

Người biết ơn ông giới thiệu

HAI GIẢI THƯỞNG

300^p và 150^p

Xem thè lệ trong Văn-Học Tạp-Chí

ĐẾN CUỐI SEPTEMBRE

VĂN-HỌC TẠP-CHÍ

Số bốn sẽ xuất-bản — Giấy 112 trang — Giá 0p.35

TỪ OCTOBER TRỞ ĐI VĂN-HỌC SẼ RA

Một tháng hai kỳ

ĐÚNG NGÀY 1 VÀ 15, — Mỗi số 0p.18

Số 5 sẽ ra ngày 15 October

QUANG-HUNG-LONG

79 Hàng Bồ Hanoi — Tél. 181

Có bán đủ các thứ sắt, cùng các thứ hàng khác, dùng về việc làm nhà cửa khai mỏ, làm ruộng, và các công nghệ.

MỘT CO' QUAN

Chuyên khảo cứu về những cách phòng nạn cháy.
Thực hành cách phòng nạn ấy theo phương pháp riêng.

RẤT HIỆU NGHIỆM

Chu nhặt nào cũng có thủ máy ở nhà
hiệu để rõ sự hiệu nghiệm của máy

KNOCK-OUT

PIERRE JACOMET

Bài lý đặc quyền này của Pierre Jacomet. Ông
chuyên mon về các nguy hiểm phòng nạn cháy
và chữa cháy. Kính gửi tin tức tại Hanoi
Giấy báo 017 BC. Hanoi. 394

Ai muốn hỏi han điều gì về
cách ngăn phòng nạn cháy, bắn
hiệu rất hoan nghênh chỉ dẫn

NÊN ĐỌC BÁO ĐÔNG-PHƯƠNG

Tam ra mỗi tuần 2 kỳ — Thứ ba và thứ sáu
Nghị luận sác đáng — Tin tức thành tiếc

Directeur : TRẦN-VÝ

Tòa báo : 86, 88 Rue du Pont en Bois — Hanoi

PHÒNG THĂM BỆNH

của Bác sĩ Nguyễn Văn-Luyện

8, Rue de la Citadelle — Hanoi

Khám bệnh ở nhà và đi thăm bệnh mọi nơi
Chữa bệnh bằng điện, khỏi được các bệnh kinh-niên

Ở số 8 Phố Đường Thành

(hay là Cửa-Đông hàng Da, sau xe Điện